

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

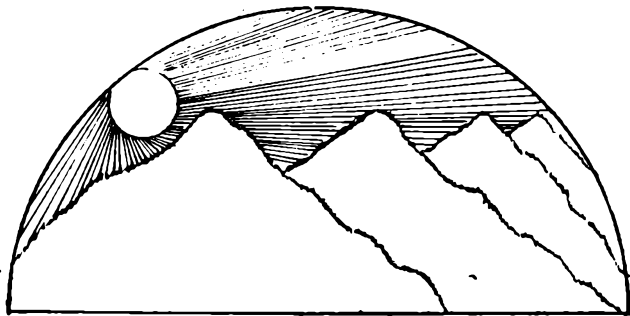
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

COLONIA DANESIA DE NICARAGUA

AF P. O. MOGENSEN

KØBENHAVN
HEYDES BOGTRYKKERI
1926

COLONIA DANESIA DE NICARAGUA

AF *P. O. MOGENSEN*
x

KØBENHAVN
HEYDES BOGTRYKKERI
1926

I Foraaret 1922 stiftedes paa Initiativ af Generalkonsul W. Hansen, København, Foreningen „Emigranten“ med det Formaal at grundlægge en dansk Koloni i Colombia, hvor Hr. Hansen i over 20 Aar havde opholdt sig og ejede store Plantager, og der førtes Sommeren igennem Forhandlinger med den colombianske Regering derom, men uden noget positivt Resultat.

Foreningen, der den Gang talte ca. 500 Medlemmer, henvendte sig da i Efteraaret til den mellem-amerikanske Republik, Nicaragua om en mulig Emigration til dette Land. I Januar Maaned 1923 sendtes en tre-Mands Kommission derover, nemlig Formanden, Hr. Otto Krøldrup, og de to gamle Emigranter, Hr. Valdemar Philby og Hr. Valdemar Garner, for at undersøge Mulighederne for en samlet dansk Koloni i Nicaragua. Hen paa Foraaret indløb der ogsaa meget tilfredsstillende Efterretninger fra Kommissionen om, at den havde erhvervet Jord, dels Skov og dels Slette i 2000 Meters Højde over Havet ved Matagalpa Højsletten, der stod i Forbindelse med Hovedstaden ved en god Automobilvej. Hver af Koloniens Medlemmer skulde have 100 Hektar Jord gratis, frit Skøde udleveret, skattefri i 5 Aar og derefter beskattes ligesom de Indfødte, fri Saasæd til første Omgang, uhindret Færdselsret af alle eksisterende Veje, men Ret til at kræve Afgift for Passage af de Veje, de selv anlagde, og i Lighed med andre Emigrant-Lande fri Rejse fra Havn til Bestemmelsessted inde i Landet, toldfri Indførsel af al Bagage, derunder Skydevaaben.

Grundet paa forskellig Kritik i Bladene tog Ø. K., der ellers havde lovet at sejle Emigranterne derover

for Kostprisen, ca. 200 Kr. pr. Deltager, under Pres fra Udenrigsministeriet sit Tilbud tilbage, og vilde højst rejse 20 Mænd og absolut ingen Kvinder eller Børn derover.

Om Rejsen, der foretoges i flere Hold over England og Holland, vil jeg kun kort bemærke, at vi var 7, Andresen og Hansen fra København, Landbrugs-kandidat Boal C. Møller, Madsen fra Horsens, den 18-aarige Helmut Thornø, hvis Forældre og Søskende kom med et senere Hold, den 67-aarige tidligere Gods-ejer Hakon Johansen, Vive-Brogaard, Jylland, og jeg selv, der som 3die Kl. Passagerer med Damper fra Amsterdam var meget utilfredse baade med Forplejningen og Lokalteterne om Bord. Aarsagen dertil var, at Hollænderne, der i gamle Dage altid havde Svin med om Bord dog nu af hygiejniske Grunde var forbudt dette, nu havde taget nogle 3die Kl. Passagerer med til at æde Levningerne. Johansen, der i sin Tid havde været i Argentina og Brasilien, og som vi paa Rejsen havde givet Navnet Bedstefar, bemærkede, at nu havde han rejst 9 Gange over Atlanterhavet, men aldrig havde han været udsat for saa elendig en Behandling som her om Bord, saa hvis nogle af Læserne skal ud at rejse, vil jeg ikke anbefale dem at tage med en Hollænder, ialtfald ikke som 3die Kl. Passager.

Humøret steg igen, da vi om Morgenen den 1. August naaede Colon, hvor vi skulde skifte Damper; vi opholdt os der i 3 Dage og fik igen menneskelig Føde. Om Bord paa Damperen til Corinta traf vi en ung flink Nicaraguaner, der var meget interesseret i at stifte Bekendtskab med Danskerne og indbød Johansen til at besøge sig i Granada, hvor Faderen var Købmand. Corinto, hvortil vi ankom den 7. August, er en lille By med ca. 1000 Indbyggere, lave teglhængte Træhuse og uden nogen som helst Brolægning i Gaderne. Terrænet er fladt og sumpet, Papagøjerne flyver skrigende omkring, og Aadselsgribbene (nogle store sorte Fugle), der er Landets eneste Renovationsmænd og er fredede (det koster 5 Dollars i Bøde at skyde dem), kredser i store Flokke over Byen.

Fra Corinto fører Landets eneste Bane til Grana-

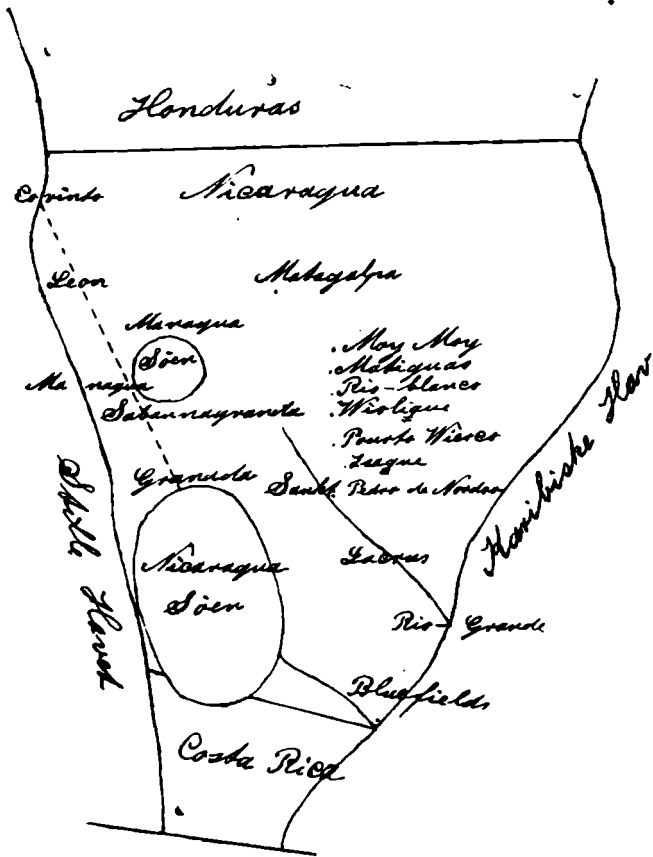
da; jeg har aldrig før eller senere kørt med en Jernbane, hvor Røgen fra Lokomotivet i den Grad slog ind i Kupéerne, som Tilfældet var her, og da der ikke fandtes Ruder for Siderne, men kun Jalusier til at trække ned for Solen, kunde vi ikke lukke for Røgen og kom sorte som Skorstensfejere til Managua, der er Hovedstad med ca. 6000 Indbyggere og bevogtes af 2000 amerikanske Soldater. Nicaragua er nok en selvstændig Republik med egen Præsident og Regering, men Amerikanerne, der har bygget Bane for dem, laant dem Penge og garanteret, at Landets Mønt (Cortoba og Centavos) gælder for det samme som amerikanske Dollars, styrer gennem en saakaldt Altekommision Landets Pengesager, ligesom ogsaa Toldvæsenet fungerer under Amerikanerne. Garner, der var den eneste i Kommissionen, der kunde tale Spansk, opholder sig her for at modtage Emigranterne og er af den nicaraguanske Regering blevet udnævnt til Politimester i det danske Distrikt. En Dag havde han sat et Stykke i Avisen, som Værten paa Hotel la Rosa-Blanca gjorde os opmærksom paa, at nu var der igen ankommet 7 Danske, deriblandt Flyveren Møller, der skulde samle de tre Flyvemaskiner. Regeringen havde nemlig 3 gamle Flyvemaskiner, som den havde købt af den amerikanske Regering, liggende, men havde ingen til at samle dem, hvorfor Møller havde udtalt, at det kunde han godt, men han vilde dog ikke flyve med dem. Senor Krøldrups var af den danske Regering udset til at blive dansk Konsul. Senor Garner havde stiftet et Aktieselskab med en Aktiekapital paa 12,000 Dollars til Startning af et Ølbryggeri, og den bekendte danske Ølbrygger Bunkefjord i Leon skulde være Leder af Foretagendet, og det var Meningen at sælge Øllet for 10 Cent Flasken. Bunkefjord, som vi talte med paa Banegaarden i Leon, var en ældre, fuldskægget, høj og mager Mand. Han havde Forretning der og var Garners gode Ven.

Den ærede Kommission havde sluttet den Akkord med Regeringen, at den skulde have 80 Dollars for at transportere hver af Emigranterne op i Landet, men i Stedet for at transportere Emigranterne og deres Gods, stak de Pengene i egen Lomme, og for

dette Arbejde mente Krøldrups at kunne blive dansk Konsul. Det var slet ikke Garners Hensigt, at vi skulde have læst Stykket, og han synes heller ikke om, at Johansen talte Spansk, det skulde helst have været helt umælende Væsener, der var kommet herover, saa de kunde køre rundt med dem efter Behag. Vi traf her Lykkeberg, en ung Gaardmandssøn fra Jylland, der var ankommet hertil fra Colombia for at slutte sig til Danskerne. Møller, der trods sin noble og pæne Optræden paa Plattenslagervis har laant Penge til Rejsen af Kammeraterne under Foregiveness af at have telegraferet Penge til Banken her i Managua, gør sig nu gode Venner med Lykkeberg, da han ikke kan laane flere Penge af os andre.

Som overalt i Troperne er her yderst faa Vinduer i Husene, men Beboerne sidder om Aftenen i deres aabentstaaende Dør og ude paa Fortovet og nyder Tropeaftenens Hygge, der særlig i Maaneskin er vidunderlig. Gaderne er dog meget slette og opkørte Jordveje; Terrænet er bakket, og fra Fortovene, der altid er vandrette med Husene, er der ofte et Spring ned paa Gaden paa ca. 1 Meter, hvor der saa gerne er anbragt en Sten, som man med lidt Behændighed kan hoppe ned paa og derfra ned paa Gaden. Man var dog i Færd med at asfaltere en af Hovedgaderne.

Fra Sabannagranda, (en Station mellem Managua og Granada), hvor hele Byen trods sit store Navn kun bestaar af tre primitive Hytter: Stationsbygningen og et overfor liggende Pakhus, der er opfyldt af Emigranternes Gods samt en tredie Hytte, hvor der bor nogle Indfødte, kørte vi i 5 Dage med Oksekærre til Matagalpa. En Oksekærre er en stor 2-hjulet Gumpkasse med 4 Stude for, hvis Hjul, der er omtrent i Mandshøjde, er skaaret ud af en rund Træstamme, og hvor Okserne trækker i en svær Tospænderstang, i et Aag, der over Nakken er bundet fast til Hornene. De forreste Okser trækker saa i Kæde eller Reb fra Stangen og styres kun med en lang spids Stang. Hvor Terrænet er vanskeligt, gaar der en Mand foran, og Dyrene følger saa trolig bagefter. Da der kun er Træaksler gennem Hjulene, maa vi ofte holde for at smøre, det vil sige, vi gaar dog det meste af Vejen, da

det er behageligere end at køre i en saadan Rystekasse paa en elendig Vej med alle dens Muletraad, der fremkommer derved, at de fleste Vejfarende rider paa Muler, og da disse Dyr bestandig træder i samme Spor, bliver Vejen optraadt, som om der var hyppet Kartoffler tværs over den. Op over Andesbjergene er Vejen ofte meget stejl og mange Steder sprængt ud af Klipperne paa Siden af Bjerget. Landet er her tørt og har et ørkenagtigt Udseende, og den ene af de Indfødte, der kører for os og ved, at vi skal op i Landet og dyrke Jorden, peger paa nogle af Solen afsvedne Majsmarker og ryster grinende paa Hovedet; det vilde han ikke være med til. Her findes dog flere Kalklejer, som sikkert kunde udnyttes.

Det er her i Landet en ufravigelig Regel, at den lettere Befordring viger tilside for den tungere. En Dag jeg var gaaet lidt forud, mødte jeg saaledes flere Ryttere, som, idet de red forbi, bemærkede noget til mig, som jeg dog ikke forstod. Det lød for mine Øren omtrent som et bredt, jydsk Goddaw, hvorfor jeg ogsaa sagde God-daw, men senere erfarede jeg af Johansen, at de havde sagt: gaa tilside.

Her findes ingen Broer over Floderne, og de Vejfarende maa ofte vente i flere Dage paa Lavvande for at komme over dem; vi vi var saa heldige kun at maatte vente nogle Timer ved en Flod for at komme over. Den sidste Dag holdt vi kun Rast et Par Timer midt om Natten, og ved 2-Tiden om Morgenen fortsatte vi igen med Lygte. Det gaar dog kun smaat, da Vejen er elendig, og Studene mange Steder synker i Vand og Pløre til Bugen, og Hjulene trods deres Højde skærer i til Navene (det er den omtalte gode Automobilvej), men ved Middagstid kommer vi til Matagalpa, der ligger paa en Højslette omgivet af Bjerger paa alle Sider. En Flod risler gennem Byen og forsyner den med Drikkevand, og den eneste Forbindelse med Omverdenen er Oksekærrer og ridende Post fra Managua. Byen, der har 3000 Indbyggere, bestaar af lerklinede, teglhængte Huse og er beliggende paa et Klippeterræn, hvor flere af Gaderne bestaar af Granit. Garner havde ganske vist fortalt os, at Byen havde 60,000 Indbyggere, men da 3 paa Spansk

hedder tres er Forklaringen ligetil. Den indfødte Befolkning bestaar hovedsagelig af Indianere og Spaniere, og en stor Del af den kvindelige Ungdom er meget giftelystne og forlegne efter Danskerne; saaledes boede der en Skomager lige over for Hotellet med to giftefærdige Døtre. Wammen, der havde Kone og Børn hjemme i Danmark, spillede Kæreste med dem, men da han rejste, fik de fat paa den unge Helmut Thornø, og en Dag fortalte han, at nu kunde han ikke komme der mere, for den ene af Døtrene havde friet til ham. Hvorledes bar hun sig ad med det, spurgte vi, for de kunde jo ikke forstaa hinandens Sprog. Jo, hun havde vist ham et Fotografi af et Brudepar og peget paa sig selv og ham og sagt: os to. Møller, der var forlovet, da han tog hjemmefra, viser sig at være lige saa stor en Pjalt overfor sin Tilkommende, som han er det i Pengesager, forlover sig med en ung Nicaraguanerinde, Datter af Købmand Zalezara, og hans gode Ven, Lykkeberg, bliver gift med en velhavende Amerikanerinde, Datter af den amerikanske Gesandt, og tager paa Bryllupsrejse til Meksiko.

Butikerne her i Matagalpa er aabne baade om Aftenen og Søndagen; findes der nogen Lukkelov og Helligdagslov, overholdes den ialtfald ikke. Da al Transport herfra og op i Landet kun kan foregaa paa Dyreryg, maatte vi pakke vor Bagage om i mindre Kasser eller Sække. Købmand Pablo Te-de-du, en ældre Græker, der tidligere havde Jord ved Østkysten, giver os god Underretning om Landet og dets Beliggenhed og anbefaler os at tage til Thumafloren, der er sejlbar. En Indfødt, der ejer en Kaffefarm 2 Legua herfra (1 Legua = 5 Kilometer), som han gerne vil sælge og opgiver at have 3000 Dollars om Aaret i Indtægt af den. Madsen taler om at købe den, men da den Indfødte ikke formaar at skaffe 10 Dollars til en Revolver, som jeg tilbyder ham, og som han ogsaa gerne vil købe, da de overfalder ham, derude hvor han bor, han har saaledes faaet hugget to Fingre af venstre Haand, det ene Øje ødelagt af et Mathjethug, og et dybt Ar vansirer hans ene Kind (en Mathjet er en lang Kniv eller Sabel, hvoraf nogle er lige, an-

dre krumme som en Le), tyder det ikke paa, at hans Oplysning om sin store Indtægt har ret meget med Sandheden at gøre.

Her boede vi i 14 Dage, og da der ingen Udsigt var til at komme videre, fordi der ikke var betalt for Transporten af det forrige Hold, og vi heller ikke vidste, hvad Dag Værten paa Hotellet sagde os op, da han ligeledes havde Penge tilgode og derfor knappede af paa Maden for hver Dag, lejede Johansen, der var kendt med 3 af Danskerne fra forrige Hold, Jens Møller, Alfred Nielsen og Lindahl, Madsen og jeg selv Dyr af en Mand ved Navn Mathilna. Denne sagde dog først nej; han og hans Svoger havde 50 Muler, der var ødelagte fra sidste Tur og mindst skulde gaa 14 Dage, før de kunde bruges igen. Han havde 100 Dollars tilgode og vilde ikke have flere Penge tilgode hos Regeringen, da han ikke var Kapitalist, men saa snart han hører, at vi selv vil betale, kan han godt skaffe os de Dyr, vi skal bruge, 3 Ridedyr og 7 Lastdyr. Vi skal give 6 Dollars for Stykket og have 2 Mand med for at laste Dyrene. Te-de-du fik saa Fuldmagt til at hæve Beløbet for os hos Garner, men vi fik aldrig Pengene.

Det er alt andet end pæne Rygter, der gaar om Danskerne. Saaledes fortæller en Indfødt, at da Danskerne var kommet op i Kolonien og ikke havde noget at leve af, havde de stjaalet en Ko fra en Mand og slagtet den, og da de ikke havde fundet, at det var nok, havde de yderligere stjaalet en Gris fra samme Mand. Philby havde slaaet en af de Indfødte fordærvet, og paa Vejen derop var Jens Møller lille 9-aarige Pige faldet af Mulen og havde slaaet sig, saa de vidste ikke, om hun kunde leve. For at gøre sig interessant fortalte den ene af de to Indfødte, vi havde med, at det var hans Fader, de havde stjaalet Koen og Grisen fra. Jens Møllers lille Pige var ganske vist faldet af Mulen og ned i Pløret, men derudover var der ikke sket noget. Koen og Grisen havde Danskerne købt, men Philby havde unægtelig slaaet en Mand til Jorden.

Mulerne, der er en Blanding af Æsel-Hoppe og Hest-Hingst og paa nær deres lange Øren ligner en

Hest, der i Modsætning til Muldyrene med deres Kohale og Klove afstammer fra Hoppe(Hest) og Æselhingst, er langt mere udholdende og lettere at skaffe Føden til i Skoven end Hesten; en god Mule koster ogsaa fra 40 til 80 Dollars, hvorimod en Hest kan købes for ca. 10 Dollars.

Gennem Urskove, bundløst Pløre, hvor vi lader Mulerne selv raade, da disse Dyr kan lugte, hvor dybt, der er til Bunden, over Bjerger, stejle Skrænter, Floder, dybe Kløfter og væltede Træstammer naar vi efter i 6 Dage at have tilbagelagt ca. 60 Legua til Rio-banco, hvor det var Meningen, at Kolonien skulde grundlægges, og hvor der er bygget Barak til os. I Matiguas træffer vi Krøldrup, der fortæller os, at da de var kommet herop, hvor alting var frodigt og grønt, og hvor alle Landbrugsprodukter kunde købes for en billig Penge og sælges med en god Fortjeneste i Lacrus, havde de bestemt, at her skulde Danskerne være. Krøldrup beklagede, at Transporten var bleven langt dyrere end beregnet; han og Garner havde ventet at kunne tjene hver 100 Dollars som Løn for deres Arbejde.

I en Hytte mellem Matiguas og Rio-blanco træffer vi Philby; han har i ca. 8 Dage ligget syg af Feber, som han havde faaet, da han var paa Vej til Matagalpa for at modtage Kone og Børn, der nylig er ankommet til Corinto med sidste Hold Emigranter. Ak, hvilken sørgelig Skikkelse af et legemligt og aandeligt Vrag, der, selv om Feberen vel nok endnu ikke helt har forladt ham, dog gør et yderst forvirret Indtryk, og som et Barn beder han, da vi endnu har et Par Franskbrød tilbage fra Rejsen, om at faa dem, da han i Maaneder ikke har smagt Hvedebrød.

Paa Toppen af Bjerget Ej ma ma (Ej lille Mor) møder vi Alfred Nielsen, Andersen og Renner, der til Fods er paa Vej tilbage til Matagalpa for at hente noget Bagage. Alfred Nielsen, der sammen med Jens Møller og Lindahl har købt en Hytte af en Indianer for 25 Dollars en tre Kvarters Gang fra Kolonien, byder os hjem at bo hos sig og sine Kompagnoner. Ankomne hertil var vi 14 Mennesker, 9 Voksne og 5 Børn, Jens Møller og Hustru med 2 Børn, en 9-aarig

Pige og 1½-aarig Dreng, Fru Nielsen, der er Søster til Fru Møller, Henry Møller og Hustru med 2 Børn paa 2 og 3 Aar, (deres 3die Barn, som Fru Møller fødte paa Rejsen over Atlanterhavet, døde paa Vejen herop), Lindahl og hans 11-aarige Søn, Johansen, Madsen og jeg, der bor i en Hytte, der vel kan være 10 Alen lang og ca. 6 Alen bred med lidt Væg af Bambus for den ene Gavl og lidt hen for Siderne ellers aaben, Jordgulv og et aabent Ildsted, bestaaende af tre Sten, en uhøvlet Træplade til Køkkenbord i den ene Ende af Rummet og i det modsatte Hjørne en Briks af Bambus, der af de Indfødte har været benyttet til Bord om Dagen og Seng om Natten, men hvor vi har anbragt noget Bagage, og hvorunder Hønsene har deres Reder. For Midten af Gulvet har Jens Møller, der er Tømrer, slaaet et Bord op med lidt Bænke for Siderne ligeledes af flækket Bambus. Johansen og jeg har hver sin Liggestol at sove i, det øvrige Selskab har Hængekøjer, der paa tværs af Huset er bundet op hen over Bordet, og det er meget hensigtsmæssigt, for vedkommende behøver saa blot at træde op paa Bordet for at komme op i Hængekøjen, der om Dagen bliver bundet yderligere op med en Snor over Midten.

En 6—8 Grise, der tilhører Fru Nielsen, og som vi ikke maa jage ud, lejrer sig om Natten ved Ildstedet og forårsager en Stank, saa vi daarligt kan trække Vejret; Taget der er Palmeblade, er desværre utæt, og selv om vi har anbragt en Presenning over Midten og lappet det med Skræpblade, regner det dog ned flere Steder, og særlig naar de søde smaa Grise kommer, bliver der et forfærdeligt Ælte.

I dette idylliske Paradis ønsker vi dog ikke at blive længere, end til at Johansen, hvem Mulen paa Vejen herop er styrtet med, saa han har slaaet Brystet og daarligt kan røre sig, bliver rask. Vi koger The paa Appelsinblade, men lever ellers mest af Majsgrød, som de gode Damer koger alt for lidt, da den for at være kogt nok skal koge i mindst 4 Timer; vi skyder dog undertiden nogle Pappegøjer, men flere af disse falder ned i Skoven, saa vi ikke kan finde dem, og da disse Fugle kan blive 3—400 Aar gamle,

er det nogle sejge Fyre, hvorfor Jens Møller en Dag skyder en Abe. Da disse Dyr, naar de er flaaet, fuldstændig ligner et Barnelig, protesterede Fru Nielsen og Johansen mod at anvende den, da de ikke vil være med til at spise vore Forfædre; skønt baade flaaet, parteret og anbragt i en Suppegryde (Hænderne dog ikke medtaget), bliver den smidt ud og det til Trods for, at de oppe i Kolonien havde spist Abesuppe og alle fundet, at det smagte rigtig godt.

Da alt flere Danske er draget mod Wiolique og Thumafloten, der endnu staar for os som det forjættede Land, hvorfra Transport er mulig ned til Lacrus, hvor Amerikanerne har Bananplantager, og hvor der er gode Afsætningsforhold for Landbrugsprodukter, beslutter vi efter nogle Dages Forløb at tage paa Ekspedition derned, hvorfor Johansen, begge Møller'ne og jeg begiver os afsted, medens Lindahl og Madsen bliver hjemme for at gaa Kvinderne tilhaande, indtil en eller to af os kommer tilbage for at hente dem og Bagagen.

Jens Møller skal eventuelt blive dernede for at bygge Huse, Henry Møller, der ejer to Heste, rider selv paa den ene, da han har daarlige Fødder, medens vi har noget Bagage paa den anden. Ved Middagstid kommer vi til Gu-nana-nana, hvor vi ved en Indianerhytte holder Hvil. Skoven er overalt tæt og uigennemtrængelig, saa man maa hugge sig frem, hvorfor de Indfødte altid har en Mathjet i Haanden, og uden andre Lysninger end der, hvor de Indfødte altid ved Flod og i Nærheden af en Bananplantage har ryddet et Stykke Jord og bygget sig en Smule Hytte, hvor de saa lever af deres egne Produkter og i lykkelig Uvidenhed om alt, hvad der foregaar i den øvrige Verden.

Vejen er ofte ikke bredere, end at et Dyr med Last lige kan færdes der, og vi træder mange Steder i Pløre til Knæene, hvorfor Johansen, der endnu er Patient, er smaat gaaende. Vi naar derfor ikke, som det for Drikevandets Skyld var Hensigten til en Flod, hvorfra vi kan høre Bruset fra et Vandfald, thi Mørket, som her, hvor der Aaret rundt er Jævndøgn, falder pludseligt og brat, overrasker os, saa vi tilsidst

ikke kan se en Haand fra os. I Pløre omtrent til Knæene og gennemvaade af Regnen fra om Dagen maa vi, da vi ingen Belysning har i Mørke hugge os ind til Siden for Vejen og lejre os der for Natten. Til al Held har vi nogle Appelsiner, vi kan slukke Tørsten paa, og da det ikke regner om Natten, klarer vi os nogenlunde.

Ved 11-Tiden næste Dag kommer vi til et Hus, der af Danskerne er blevet kaldt Ligkisten, jeg ved ærlig talt ikke hvorfor. Huset er ganske vist lille, men nyt og efter nicaraguanske Forhold baade rent og pænt. Beboerne, der bestaar af Mand, Kone, en 13—14-aarig Datter, to mindre Sønner og en gammel Bedste, er flinke og gæstfri, jeg har senere været der ialt 4 Gange og er hver Gang blevet modtaget med et Smil og et Haandtryk. Skønt Husene heroppe i Landet sjældent bestaar af mere end et Rum, bliver man aldrig nægtet Husly for Natten, men sover i skøn Forening med hele Familien. Hængekøje og Sengklæder maa man dog selv medbringe, ellers maa man tage til Takke med en Træbriks eller Gulvet, ligesom vi ogsaa altid kan købe Fødemidler af dem, der dog mest bestaar af Todea (Majspandekager), der bages uden noget som helst Fedt, men med et grønt Blad paa Panden, for at man bedre kan vende dem. Naar man først bliver vant til dem, er de ret velsmagende, men kun naar de er varme; saa snart de bliver kolde, skilles de i to vindtørre Lag, og der hører da en god Appetit og nogen Øvelse til for en Dansker at spise dem, men man befinder sig til Gengæld godt derved.

Johansen, der er medtaget af Turen, ønsker ikke at gaa videre den Dag, hvorfor vi bliver her til Dagen efter og faar Beboerne til at koge Hønsekødssuppe til os. Sukker og Salt maa man dog helst selv medbringe, da de Indfødte som Regel kun har nogle Sukkerrør, som de presser Saften af.

Ved Middagstid den følgende Dag kommer vi til Wiolique Gaarden, som ligger ved Wiolique-Floden, der er sejlbær for Pipande (Kano), en smal, fladbundet Baad, der er hulet ud af en Træstamme. Wiolique-Gaarden er et ældre, men ret stort Hus med en aaben Veranda i Midten og et par lukkede Stuer for hver

Side; ligesom paa alle andre Huse heroppe i Landet er Taget af Palmeblade og Væggene af flækket Bambus med Lemme i Stedet for Vinduer, og det hele er bundet sammen med Lianer (Slyngplanter). Beboerne, en middelaldrende Mand ved Navn Bernardo Minde og hans Kone, et ca. 14-aarigt Pigebarn og en ældre Kone, der er Gudmoder til Bernardos Kone, hvad der i disse katolske Lande regnes for at være lige saa meget som Moder, hvorfor de har arvet hele Herligheden af den gamle Kone.

Verandaen, hvor der ikke findes andet Bohave end et Par Træbænke langs Væggen og en Sukkerpresse ved den ene Side, fungerer som Gæstestue for alle Vejfarende. Her kaldes Hønsene ind af den gamle Kone for at fodres samt de mindre Grise og den gamle So, alle efter Tur. Kalvene bindes herinde om Natten; Kreaturerne gaar altid løse herovre og passer sig selv, men Kalvene, der gerne patter Koen, omtrent til de selv faar Kalve, holdes tøjrede om Dagen og tages saa i Hus om Natten. Koen indfinder sig da gerne om Morgenens eller lidt op af Formiddagen og kan da malkes. Køkkenet findes i et Hus ved Siden af, som man dog helst skal balancere over til paa nogle Sten, da Kreaturet vel nok i det sidste halve Aarhundrede har færdedes omkring Huset, lagt deres Gødning og traadt i et rædselsfuldt Ælte.

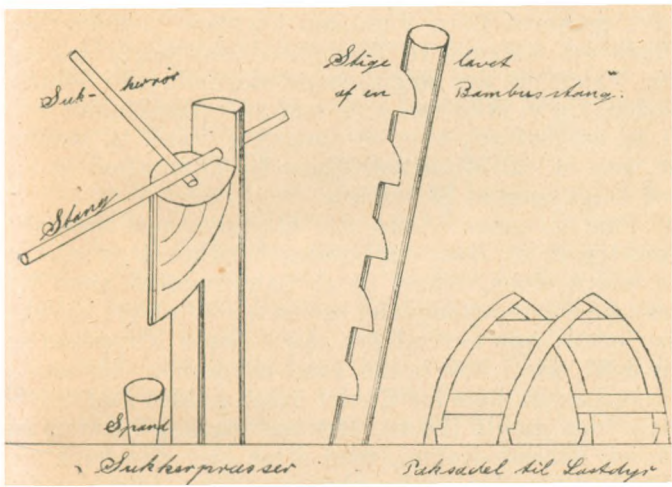
Om Eftermiddagen faar vi Besøg af Hanberg, der med Familie har bosat sig en halv Times Gang paa den anden Side af Floden, hvor han har købt en Hytte af en Indianer for 25 Dollars og paa Indianervis er i fuld Gang med at dyrke Jorden. Her harves og pløjes nemlig ikke; med en Mathjet hugger man Ukrudtet om og lader det ligge en 14 Dages Tid for at raadne, derefter stikker man med den uundværlige Mathjet et Hul i Jorden og putter en 4—5 Majs-kærner eller Bønner deri, og saaledes bliver man ved, indtil Marken er tilsaet. De Indfødte har en forbausende Færdighed i dette Arbejde, og paa tre Maaneder kan man saa høste; Klimaet er ens hele Aaret.

Som tidligere nævnt har vi besluttet at tage ned til Thumafloten, og da Floden er den eneste Samfærdselsvej, lejer vi Bernardo til at sejle for os, og

ved 7—8 Tiden om Morgenens gaar vi derfor ombord i en gammel Pipande. Bernardo sidder agter og styrer med en Aare, medens en ung Fyr, der er halv Kineser, sidder i Forstavnen og ror, her bruges nemlig ikke Aaretolde. Vi andre sidder i Række paa Hug i Bunden af Baaden paa nogle Pinde, der er hugget til efter Bunden af Baaden saa lavt som muligt for ikke at kæntre den, og med rivende Fart gaar det med Strømmen ned af Floden over flere mindre Kaskader (Vandfald). Da Skuden tager Vand, maa vi stadig øse, og efter 3—4 Timers Sejlads kommer vi til et større Vandfald, som vi ikke kan sejle ned over, vi maa saa tage Lasten paa Nakken og bære den en Times Gang ad en meget uvejsom Sti til neden for Vandfaldet og slæbe Baaden bagefter. Da vi atter har sejlet en halv Times Tid, og just sidder og taler om, at det dog er langt behageligere at sejle end at gaa og vade i Pløre inde i Skoven, tørner vi pludselig et Sted, hvor Floden svinger, mod en Træstamme, der ligger midt ude i Floden, hvorved Baaden kæntrer, og vi vælter i Floden. Staaende i Vand til Brystet maa vi gribe fat i Kufferter og Sække, for at de ikke skal drive med Strømmen; Henry Møllers Treling (treløbet Gevær) er dog borte, men ved nærmere Undersøgelse findes den paa Bunden af Floden.

Som vi nu staar og maser for at faa Pipanden løs igen, da den stærke Strøm presser den mod Træstammen, medens Johansen, der som en anden Hane er fløjet op paa Træroden, der rager op af Vandet, staar og galer (kommanderer og skælder ud) baade paa dansk og Spansk, fordi vi ikke kan faa Baaden løs, kommer Jul og et Par andre Danske, der var kuldsejlet paa samme Sted, da de paa en Tømmerflaade var sejlet ned af Floden, hvorved de mistede en Sæk med Tæpper og anden Bagage, som de nu var ude og lede efter, men ikke fandt, samt en Indfødt i Pipande op ad Floden, og da de nu faar et Reb at hale i, faar vi Pipanden løs igen; men nu tager Skuden Vand ind værre end en tørstig Sømand tager andre vaade Varrer ind, hvorfor Johansen losses over i Juls Pipande.

Efter en god halv Times Forløb kommer vi saa til Sankt Lozia, hvor en 4—5 Danske har slaæet sig

Sub-körner

Stange

Sprand

Stige
4 in

Lack
Bambus stang.

Subkorpussier

Rehsattel til Lashdeys

ned, og for at faa tørret Tøjet og Bagagen, der jo er bleven gennemvaad af Flodvandet, bliver vi her en Dag over, medens Bernardo skaffer os en bedre Pipande. Henry Møller, der er Patient, bliver her, medens Johansen, Jens Møller og jeg sammen med Bernardo og en anden Indfødt, som bor lidt længere nede af Floden paa et Sted, der kaldes William Pihls Sted, da der engang har boet en Mand ved Navn William Pihl, hvorfor vi kalder den Indfødte William Pihl-Manden (hans rigtige Navn husker jeg ikke), om Morgenen tidlig fortsætter Rejsen, og efter at have passeret flere Vandflad kommer vi uden flere Uheld om Aftenen til Wiolique Vandfaldet, et mægtigt Vandfald, der strømmede buldrende ud i Thumafloden. Da vi ikke kan sejle ned over Vandfaldet, maa vi ad en Skovsti, hvor vi sjokker i Vand til Anklerne, gaa ca. 20 Minutters Gang til Thumafloden, lige ved Udgangen af Skovstien.

Paa en aaben Plads, der skraaner ned mod Floden, ligger et Hus, der kaldes Kepihuset og ejes af en ældre Kone. Huset er et Samlingssted eller Kro for alle Pipandemændene baade fra Wiolique og Thumafloden; lige her ud for rager nogle Klippepartier op midt ude i den brede Flod og danner ligesom et Havnebassin, hvorfor Stedet ogsaa kaldes Pourto Wierco (den gamle Havn). Her har engang i Tiden været en Kineser-Koloni, men disse blev saa godt som alle dræbt under en Revolution; senere blev der forsøgt med en tysk Koloni, som ogsaa mislykkedes. En af de faa Tilbageblevne, en ældre Tysker, traf vi i Matagalpa, hvor han i Nærheden havde en Kaffeplantage. Nogle gamle Frugttræer, der dog med Undtagelse af nogle Appelsintræer, ikke bærer Frugt mere, staar endnu tilbage og minder om fordums Beboelse. Her har Svane, Munck og Læge Mølgaard, en halv Times Sejlads op af Floden, købt et Hus med tilhørende Sukker-, Cacao- og Kaffeplantage. Da her alt arbejder to Danske, Kaj og Valdemar Olsen, med at lave Sukker, og Svane lover en Dollars om Dagen, tager Jens Møller Arbejde her. Skraat over for paa den anden Side af Floden bor der en Indfødt ved Navn Kjotjærer, med hvem Svane, der paa Spekulati-

on har opkøbt de fleste Huse her ved Floden for at sælge dem til Danskerne, har afsluttet Kontrakt om, at han skulde give 800 Dollars for Ejendommen, der bestaar af tre Huse og en Snes Kreaturer. Kjotjære, der har fortrydt Handelen, nægter at staa ved den, og Svane truer saa med at skyde ham og har stævnet ham for Retten i Lacrus. Kjotjære er ogsaa tilsagt til at give Møde i Retten, men han, der med sine 12 Sønner, der alle er bevæbnet med Rifler og Revolvere, føler sig som en lille Konge paa Floden, blæser Tilsigelse og Politi en lang Marsch.

Vi kom her en Fredag Aften midt i September, og de Indfødte, der altid holder Søndagen hellig, bliver her Søndagen over. Mandag Morgen tager jeg med dem tilbage for at hente de øvrige Deltagere og Bagagen i Rio-blanco; Johansen skal imedens se at faa købt et Hus af de Indfødte, og Bernardo lover at skaffe os Lastdyr samt Ridedyr til Jens Møllers Kone og Børn. Da det tager ca. tre Dage at komme op af Floden til det nærmeste Hus, naar vi skal stage os frem mod Strømmen, har vi Proviant med og skal sove ude i Skoven om Natten. Frokosten har vi dog nydt inden vi tog hjemmefra, og med Undtagelse af en Cacaodrik, der bestaar halvt af malet Majs og halvt af Cacao, som vi rører ud med Hænderne i Vand i en Kallebas (en Kallebas er en rund Skaal, lavet af Skallen af en stor grøn Frugt paa Størrelse som en Cokosnød, der bliver skrabet glat, som om den var poleret og forsynet med mange kunstfærdige Udskræringer). Drikken er meget bedsk, naar man intet Sukker har, men vi faar intet andet før om Aftenen.

Ved 6-Tiden, lidt før det begynder at blive mørkt, lejrer vi os paa en Skrænt oppe i Skoven, hvor vi tænder Baal og rister noget Kød over Ilden til vor Todea og koger Appelsinthe, som vi dog maa drikke uden Sukker. Da vi kun har een Skaal (Kallebasse), maa vi skiftes til at drikke. Just som vi har sat en Kasserolle med Bønner over Ilden, for at de skal koge til om Morgen og derefter lagt os tilrette paa et Leje af Skræpblade med et Par dito over os for at sove de Retfærdiges Søvn, vækkes vi af et voldsomt Regn- og Tordenvejr, der varer hele Natten, og som

altid her i Troperne er Regnen voldsom og skyller i Strømme hen ad Jorden, hvorved Baalet slukkes, og vi faar ikke vore Bønner kogt. men maa om Morgenen nøjes med de traditionelle Todea, da vi sejler videre, saasnart det bliver lyst.

Om Eftermiddagen som vi allerbedst ror op af den stille Flod, kan jeg ikke begribe, hvad der gaar af William Pihl, for pludselig springer han paa Hovedet i Vandet. Lidt efter kommer han dog op igen med en Skildpadde i Favnen, og for at den ikke skal kravle ud igen, sætter han en Pind i Klemme mellem begge Skaller paa den, saa den ikke kan faa Hovedet frem, og lægger den derefter paa Ryggen. Paa lignende Maade fangede han ialt tre Skildpadder, hvoraf den mindste var paa Størrelse med en stor Tallerken og de andre godt dobbelt saa store. Om Aftenen maa vi igen lejre os i Skoven, men denne Gang laver vi et provisorisk Tag af Skræpblade til at sove under. Medens vi spiser vore Bønner, der dog kun er halvt kogte, da de ligesom Majsgrøden skal koge i flere Timer for at blive tilstrækkelig kogt, og Ildfluerne flyver summende omkring, staar Maanen op, og det er fint Vejr hele Natten.

Ved 11-Tiden om Formiddagen kommer vi saa til William Pihls Hus, hvor vi forbliver den Dag. Fra Køkkenet, der er et Aflukke for sig, men hvor der dog kun som sædvanlig er et aabent Ildsted i Stedet for Komfur og et Køkkenbord langs den ene Væg, kommer vi ind i en efter Forholdene ret hyggelig Dagligstue med Borde og Bænke samt lidt andet Bohave; Soveværelse findes lidt længere fremme og for Siden en aaben Veranda, hvor Kreaturet ligger om Natten, ganske vist under samme Tag, men dog altid bedre end i samme Rum.

Her modtages vi af en pæn og proper udseende Kone, en net og elskværdig 17-aarig Datter samt 2 yngre Sønner. Konen er Spanier, Manden derimod halvt Indianer. Underligt her midt i Urskoven, hvor der er omtrent 1 Dagsrejse til nærmeste Nabo, at træffe saa intelligente Mennesker. Jeg har vel ogsaa nok her faaet den bedst tilberedte Mad i Nicaragua, ikke forloren, men ægte Skildpadde; efter Maaltidet

kommer Konen med en Skaal Vand, som de skyller Munden med og derefter spytter ud i et Hul eller i en Krog paa Gulvet. Floden, hvor de henter deres Drikkevand, og hvor de forretter deres Ærinde, er der altid stærk Strøm i, og da der som Regel er langt til Naboen, er Drikkevandet alligevel godt.

Et af de skønneste Minder er en Tur ned ad Floden i den stille, maaneklare Tropeaften, omgivet af den idylliske Skov og i Selskab med en af de skønneste Skabninger, Vorherre har skabt, William Pihls skønne Datter.

Ved 4-Tiden den følgende Dag naar vi saa tilbage til Wiolique; her træffer jeg Alfred Nielsen og Andresen, der har været ude for at se paa Wiolique Gaarden, som de agtede at købe og de havde i nogle Dage ventet paa, at Bernardo skulde komme hjem, men da de ikke bliver enige om Handelen, begiver vi os om Morgenen paa Vej til Rio-blanco.

Henry Møller, der endnu ligger syg af Feber i Sankt Lozia, har besluttet at forlade Landet og har derfor sendt et Par Danske til Rio-blanco efter Kone og Børn, som vi møder sammen med Madsen lidt uden for Don Nicolajs Hus, Fru Møller og Børnene til Hest de øvrige til Fods. Madsen fortæller mig, at han kun skal følge Fru Møller og Børnene til Wiolique og kommer tilbage igen. Da vi ikke har Proviant med og ikke har nydt andet end Morgenkaffen, maa vi, ligesom de Indfødte ofte gør, nøjes med at tulle os med Vand, men dette er jo lige tynd nok en Kost, og trætte og sultne kommer vi om Aftenen til Gunaanana, hvor Lærer Wind netop den Dag havde købt en Hytte af en Indianer, som boede der. Her er et helt Eldorado af Danske forsamlede, idet der foruden Wind, Ingeniør Berendsen, Uggerholdt og Hansen er en ung Fyr ved Navn Aksel Christensen, kaldet Bill, samt Fru Thornø med Børn, 1 Datter og 3 Sønner, og sin Elsker, en Mand ved Navn Nielsen. Manden er derimod i Rio-blanco. Alle, med Undtagelse af Lærer Wind, er paa Vej fra Rio-blanco til Wiolique og har nu gjort holdt for Natten. De Indfødte bager Todea paa fuld Kraft, men dette forslaar ikke til de mange Mennesker, og vi faar ikke noget at spise, før

vi den næste Dag ved Middagstid kommer til Rio-blanco, men maa om Aftenen nøjes med at plyndre Skolemesterens Appelsintræer. Nattens Stilhed sænker sig derefter over Hytten og den Beboere og over Fru Thornø og Nielsen, der i Hængekøjen slumrede blidelig ind sammen i Amors kærlige Favntag.

Efter min Ankomst til Rio-blanco erfarede jeg, at Madsen, dette sølle Drog, der efter at være bleven klar over, at hans Familie ikke kommer herover, har forladt Landet kun medtagende en Haandkuffert og Gevær og har overdraget sine andre Ejendele, som han havde faaet mig til at betale Fragt for fra Mata-galpa og hertil, indtil hans Familie kom herover eller sendte ham Penge, til Lindahl og^A Nielsen. Til Trods for, at han i over 3 Uger ikke havde andet at bestille end at tage Tøjet ud i Solen og tørre det, lod han flere Sække fulde af Lagner og Dækketøj, som han havde ruineret sin Familie for samt Konens Symaskine, der imidlertid var bløvet saa rusten, at den ikke kunde gaa rundt mere, staa og raadne op i Sækkene; noget var der endog gaaet levende i. De bedste af Lagnerne, der dog alle var raadnet op i Sammenføjningerne, brugte vi senere til Underlag for Lastdyrene. Af^V Nielsen fra Horsens med de 8 Børn erfarede jeg lidt senere, at Madsen havde jo bestemt at rejse med hele Familien, Kone og 2 Børn, men da Rejsen blev dyrere (fordi Ø. K. havde taget sit Tilbud tilbage), havde han ikke Rejsepenge mere end til sig selv, og derfor havde han skrevet til Faaborg Kommune, hvor han var hjemmehørende, om de vilde betale Rejsen for hans Familie, da de stod fuldstændig uden Eksistensmidler. Svaret var først kommet, efter at Madsen var rejst, at dette kunde de ikke indlade sig paa, saa vilde de hellere tage dem hjem paa Fattiggaarden, og for at komme fra mig var det saa, at Madsen fortalte, at han kun skulde følge Fru Møller og Børnene til Wiolique og saa kom tilbage igen.

Johansen fortalte mig senere, at medens de Indfødte med Pipande i Wiolique holdt og ventede paa Holgersen, der medtaget af Feber og iført et Par tunge Træskostøvler var smaat gaaende, havde Mad-

sen, der er lettere til Bens, benyttet sig af Lejligheden til at komme Holgersen i Forkøbet og sprunget i Pipanden, saa de Indfødte troede, at det var ham, der skulde med og sejlede bort, og Holgersen maatte blive tilbage og vente i godt 8 Dage, inden han kunde komme derfra.

Da det kniber med Fødemidler, særlig Kaffe og Sukker, og Søstrene Fru Møller og Fru¹Nielsen ikke kan enes, flytter Fru Møller, Børnene og jeg, efter at vi i nogle Dage forgæves har ventet paa, at Bernardo skulde sende os de lovede Dyr, op til Kolonien. Den meste Bagage bliver dog staaende hos Lindahl, hvor Grøn og Krøldrup er ankommet med det sidste Hold Emigranter. Ialt er her nu ankommet et godt Hundrede af Foreningens Medlemmer, hvoraf ikke saa faa med Familie. Her paa en aaben Plads paa vel et Par Td. Lands Størrelse, temmelig fladt, er der ved den vestlige Side af Pladsen, som alt meddelt, bygget en Barak, d. v. s. et Tag af Palmeblade, der til begge Sider omtrent naar Jorden, og hvorunder Emigranterne kan binde deres Hængekøje op eller indrette sig paa bedste Maade. Lidt højere oppe paa Bakken mod Øst har Foreningen købt en Hytte af en Indfødt, og her bor Herskabet, d. v. s. Grøn og Krøldrup, Ernst Nielson og gamle Larsen, (der er blevet Uvenner med sine to Svigersønner, Brødrene Karlsen, der bor en Times Gang herfra). Han er Grøns Kompagnon og fungerer egentlig som en Slags Tjener for det høje Herskab. Her findes Køkkenet med Bageovn af Ler midt paa Gulvet og det sædvanlige aabne Ildsted ved den ene Side og et Køkkenbord for den modsatte Væg, og her residerer Fru Sørensen, et mandhaftigt Kvindemenneske i Bukser og Ridestøvler; hun er Krøldrups Elskerinde. Lidt nedenfor Bakken mod Nord bor en Indianer ved Navn Anastasius, og lidt længere tilbage i Skoven knejser Bjerget Mumuen. Her har Rio-blanco (Rio Flod) sit Udspring, og et mægtigt Vandfald bruser ned fra Siden paa Bjerget og skinner sølvklart i Solen.

Her skulde der ifølge Krøldrups indholdsrige Fantasi bygges Hotel og Rekonvalescenthjem paa Toppen af Bjerget og anlægges Savskæreri ved Vandfaldet,

ligesom der skulde anlægges Veje fra Matagalpa til Lacrus, Arbejder, der i dette uvejsomme Terræn, selv om der virkelig ogsaa var tilstrækkelig Kapital og Arbejdskraft, vilde tage Menneskealdre at udføre. Hvorledes skulde saa en Flok Nybyggere, der har nok med at bjerge Føden, uden Kapital kunde udføre et saadant Arbejde.

Garner holder sig klogelig herfra; han kunde sikkert ellers ogsaa risikere at blive skudt, hvad han havde anbefalet os at gøre ved de Indfødte, hvis de ikke vilde lade os faa Jord og Fødemidler gratis. Denne Mand, der blot for at spinde Guld paa Transporten og uden at bekymre sig det allerringeste om, hvorvidt det betød Liv eller Død for Deltagerne, har lokket saa mange Mennesker op i et Land, hvor der hverken er til at komme fra eller til, og hvor Befolkningen bor i saa primitive Hytter, at de end ikke kan sammenlignes med de ringeste Hønsehuse hjemme. Man er fuldstændig afskaaret fra Postforbindelse med Omverdenen; denne kommer ikke længere end til Matagalpa, endskønt Garner fortalte os, at han havde en af de indfødte Drengene til at ride omkring med den heroppe. De bekymrede sig heller ikke om vor Bagage, uagtet de havde anbefalet os at tage alt mellem Himmel og Jord med herover undtagen de Ting, vi netop havde Brug for. Saaledes havde de anbefalet os at tage Primus med, skønt Petroleum er meget dyrt og vanskeligt at faa fat i, og her er rigeligt med Brænde. Jeg havde dog solgt mit i Matagalpa, da jeg alt der var blevet klar over, at der ikke blev Brug for det.

De første Hold Emigranter havde de endog lokket herop uden noget som Helst Gods eller Redskaber, idet de havde sagt, at de blot skulde tage det allernødvendigste med, saa skulde det øvrige komme i Løbet af et Par Dage, men der kom aldrig noget, og mange af Emigranterne maatte saa rejse hjem og lade hele deres Bagage i Stikken; for ikke saa faa af dem drejede det sig om for flere Tusinde Kroners Bagage.

Som et Eksempel paa de Herrers Svindel skal anføres, at der efter Krøldrups og Garners Opgivelse

var anvendt 800 Dollars paa Paabegyndelsen af en Vej mellem Rio-blanco og Matiguas, men efter Philby's Lommebogs-Regnskab, som der er al Grund til at tro er i Overensstemmelse med Sandheden, er det knapt 20 Dollars. Ydermere havde disse to Lømler straks efter Ankomsten til Landet telegraferet hjem til Foreningen efter Penge og imedens faaet Philby til at lægge ud blot for at faa blokket ham fuldstændig, saa at han intet selvstændigt kunde foretage sig, og derefter havde de losset ham af ude i Skoven for at skulde bygge Barak til os. Her gik han saa og blev fuldstændig sindssyg, medens de andre levede flot paa Hotellet i Matagalpa. De havde sagt til ham: Nu faar Du en Tjans frem for os andre, idet Du samtidig kan lade de Indfødte bygge Hus til Dig selv, men senere, da Philby havde faaet hugget Tømmer til og flettet Tag til et Hus til sig selv, brugte de dette til at ophidse Emigranterne mod Philby, fordi han havde brugt Pengene til at bygge Hus for til sig selv, og dette var dog kun saare lidt i Forhold til, hvad de to andre Slyngler havde be-drevet.

Hvor overfladisk Kommissionen havde undersøgt Landet fremgaar af, at den, naar undtages Philby, hvis Brøde bestod i, at han intet havde foretaget sig for at hindre Emigration her op i Landet, uagtet han var klar over, at dette var forkert, end ikke anede, at der var til at sejle fra Wiolique.

Vilhelm Grøn, der, som Johansen udtrykte sig, med sit Englesmil lignede en af Rafaels Engle, var oprindelig Smed, men havde i flere Aar rejst hjemme i Landet som Missionær. Han var Kasserer for Foreningen og havde taget Kassens Indhold, 500 Kr., som de skulde have haft til at arbejde videre med hjemme, med sig herover, og desuden havde han taget 250 Kr. for Stykket af Billetterne for hver af de 21 Mand, der var kommet med Ø. K., medens Kaptajnen paa Skibet mente, at Ø. K. kun havde taget 150 for hver. Derfor havde han ved Ankomsten til Corinto givet Kvitteringen til Garner, da han allerede der anede, at der var Ugler i Mosen, og Garner havde da sagt: ja, lad bare mig faa den, saa skal jeg nok

ordne de Drengene deroppe. Endvidere havde Grøn solgt Tæpper og forskelligt Værktøj til Emigranterne og faaet kontant Betaling derfor, men var selv rejst uden at betale Leverandørerne. Han, der har Familien, Kone og tre Børn med, har dog foreløbig ladet dem blive i Matagalpa; Krøldrup har derimod sin Familie hjemme i København. Garner holdt til paa Hotellet i Managua med sine Pigebørn og anbefalede os at gøre ligesaa, for, sagde han, det er jo det, hele Livet kredser om. Han var ked af, at hans Kone, der er Sydamerikanerinde, kom herover med sidste Hold Emigranter. Krøldrup, der i København havde været Postekspedient og Børsspekulant, fortalte en Dag, da vi talte om Ridturen herop, at Garner havde været Hestedressør, i Parantes bemærket Muletyv, idet han fra Argentina dresserede Mulerne over Grænsen til Chile, men han blev forfulgt af Politiet og maatte flygte med Livet i Hænderne, medens hans Kammerat blev skudt.

Fru Sørensen, der som meddelt staar for Køkkenet, er grundet paa sin Husførelse alt andet end velset, men desuagtet omgaas de fleste Emigranter, som her maa nøjes med en Kop Appelsinthe om Morgenen uden Brød til og Majs eller Risengrød til Middag og Aften (en meget ensformig Kost), hvorfor Begæret efter de yderst faa Delikatesser, som staar til Raadighed, saasom Kaffe og Sukker, er meget stort, hende med udsøgt Opmærksomhed for om muligt af Skæbnens udvalgte Gudinde at faa tildelt en lidt rigelig Portion.

Herskabet tager sig som Regel en bedre Frokost, der ofte bestaar af Spejlæg eller Bananer med Mælk. Mælk køber vi hos en Enke, der bor en god halv Times Gang herfra, og da jeg hver Morgen, naar vi har drukket Appelsinthe, henter Mælken, klarer jeg den dog ganske godt ved paa Hjemturen at drikke mig en god Taar Mælk af Spanden. Undertiden naar Fru Sørensen finder for godt at bage, kan vi dog købe lidt Hvedebrød til Morgentheen; det betales kontant med 2 Cent for en Skive Brød. Her, hvor Danskerne har aabnet et Udsalg, og hvor de Indfødte ofte køber Fødemidler og Petroleum til deres smaa osen-

de Praase af Lamper uden Glas, der akkurat lignede vore Sparelamper under Krigen, var der et ret godt Lager af Hvedemel, der tilsidst kun stod og blev ødelagt af Fugtighed.

Grøn og Krøldrups, der endnu omgaas med deres store Planer om en Koloni paa ca. 10,000 Medlemmer med dem selv som smaa regerende Fyrster, vil have os til at hugge Potrea ud ved Gu-nana-nana Vejen (Potrea Græsgang anlægges paa den Maade, at man rydder et Stykke Skov og Græsset gror saa af sig selv), men da ingen agter at blive her, er der ingen Arbejdslyst.

En Indfødt, en ung Spanier ved Navn Savando, kommer en Dag fra Wiolique med 6 Okser her forbi paa Vej til Matiguas efter Sukker og tilbyder sig med sine Lastdyr, naar han kommer tilbage, hvorfor jeg bestilte de 4 Dyr af ham. Jeg skal give 3 Dollars for Stykket, men da han paa Tilbagereisen forlanger 18 Dollars, vil jeg ikke have dem. Det viste sig senere, at det var Krøldrups, som var Tolk for mig, der havde misforstaaet ham. Det var for de 6 Dyr han vilde have 18 Dollars.

Aksel Holm, der sammen med Næstformand C. Nielsen og Seitler har bygget sig et Hus ved Siden af Enkens, skyder en Dag en af hendes Køer, fordi den var kommet ind i hans Urtehave. Da den ikke dør straks, trækker vi den hjem til Kolonien og skyder den, hvorefter vi koger Suppe i en Zinkbalje og steger Bøf i lange Baner i Bageovnen, hvor Fru Sørensen er i Færd med at bage Brød, fordi de fleste af Koloniens Beboere med Grøn og Krøldrups i Spidsen Dagen efter skal paa Turné til Thumafloden og saa skal have Brød med paa Rejsen. Skolemesteren, der i nogen Tid har ligget syg i sin Hytte og været næsten ude af Stand til selv at tilberede sig noget at spise, har i nogle Dage opholdt sig her i Kolonien for at rekreere sig; Fru Møller flytter saa med sine Børn foreløbig ud til ham for at passe Huset. Fru Møllers Ko, der ellers har gaaet og græsset omkring Huset, og som hun skulde have med sig, er sporeløst forsvundet, men viser sig efter nogle Dages Forløb fredelig græssende sammen med Enkens Kreaturer, og Aksel

Holm, der jo skulde erstatte den, han skød, køber saa Koen af Fru Møller for 10 Dollars og giver den til Enken.

De Indfødte kommer ofte sammen til Drikkegilder, hvor der serveres hjemmebrygget Brændevin, der laves af Sukker. Da her er langt mellem Beboerne, og Vejene er umulig at befare efter Mørkets Frembrud, er det ikke saa underligt, at de holder ud til den lyse Morgen. En Morgen vender Anastasius og hans Frue hjem fra et Gilde hos Enken, hvor de som sædvanlig havde faaet lidt rigeligt at drikke. Brændevinen lugter dem ud af Halsen. Fru Anastasius har været i Floden og er drivende vaad fra Top til Taa, men Vandet har ikke været koldt nok til at gøre hende ædru. Manden er derimod mere rolig og staar veltilfreds og betragter sin bedre Halvdel, der er i ypperligt Humør og ustandseligt lader Munden løbe. Da hun er barbenet, og tyndt klædt, og det vaade Tøj klasker til Kroppen, saa ser man hele Figuren af dette sværlemmede og tykmavede Kvindemenneske med det brede, grove Ansigt, Ørnenæse, smaa, mørke Øjne, den lave, brede Pande og det sorte glinsende, glatte Haar hængende løst ned over Skuldrene. Jul fortæller en Dag om en Indianerbegravelse i Sankt Losia, hvor han var med til en ung Indianerpiges Begravelse. Det foregik ved Hjælp af to Mathjetter og et Par Tintallerkener, og efter at Liget var sænket ned, skød de Indfødte et Skud over Graven for at jage de onde Aander bort. Bagefter holdt de Gilde hele Natten og drak godt med Brændevin.

Da Alfarvej fra Sankt Pedro de Nordro fører her forbi, kommer der ofte nogle Indfødte, der har arbejdet i Lacrus ved Bananplantagerne, hvor de kan tjene to Dollars om Dagen, medens de kun kan tjene 35 Cent om Dagen i Matagalpa. En Dag kom der saaledes 9 Indfødte, som havde været 11 Dage undervejs, og de skulde nu til Matagalpa, efter at de havde arbejdet nogen Tid i Lacrus; her havde de imidlertid alle været angrebet af Feber, og deres Hoveder var svulmet saa stærkt op, at de blev dobbelt saa store som ellers, men de vilde helere dø af Sult paa Landevejen end af den forbandede Feber i La-

crus. — En Dag kom der en Kjøbmand, der var paa Forretningsrejse gennem Landet, sammen med sin indfødte Morso, der ligesom Kulierne i Japan og Kina bærer store Byrder paa Nakken og er til Fods, medens Kjøbmanden selv er ridende paa en Mule. Den Indfødte, som Grøn og Krøldrup havde med som Morso, fortalte, at de den første Dag ikke var kommet længere end til Skolemesterens Hus, da Grøn, denne lille, tykke Mand, var saa forpustet, at han ikke kunde mere, hvorfor de var tre Dage om at komme til Wiolique; men da Bernardo var hjemme, var de sejlet ned ad Floden den samme Dag.

Skolemesteren beklagede sig over, at Indianeren, han havde købt Huset af, og som var flyttet ind i et lille Hus ikke ret langt derfra, hver Dag kom og hentede Majs fra en Mark, som Skolemesteren mente tilhørte ham. Den unge Hansen, der en Aften var kommet ind hos Skolemesteren, var gaaet ud for at jage Indianeren bort; men da han ikke kunde Sproget, havde han peget paa sig selv og sagt Politia, hvorefter han havde fyret Skudet af over Hovedet paa Indianeren; men det eneste, Skolemesteren havde ud af det, var, at Indianeren blev dygtig ondskabsfuld, thi før havde denne ryddet Jorden, naar han havde plukket Majsen, nu tog han derimod kun Majsen og lod Ukruddet staa.

En ung Spanier, der bor ikke langt herfra, var en Dag saa uheldig at blive bidt i Fingeren af en Giftslange, og da de ikke havde noget Serum mod Slangebid, lod han en Kammerat hugge Fingeren af — hellere dette end at dø.

Det er utrolig, hvilken Sladder der kan gaa i et Land som Nicaragua, hvor man ingen Forbindelse har med Omverdenen og altsaa ingen Vished kan faa for nogen Ting. Saaledes fortalte Brødrene Karl- sen, der havde været i Mutiguas efter deres Bagage, at Garner havde pantsat Emigranternes Gods til Don Pablo, en Franskmand, der havde en Kjøbmands- handel i Matiguas. Ligeledes vidste man ogsaa over- alt i Landet, at Philby havde slaet en af de Ind- fødte fordærvet.

Alfred Nielsen, der har forandret sit Navn til Don Alfrido, men som af os dog kaldes Arsenik Nielsen, fordi han havde fortalt, at han havde kommet Arsenik i Bananerne paa sin Bananplantage, for at vi ikke skulde tage af dem, har, da han kan Sproget, faaet Arbejde paa en Kaffefarm ved Moy-Moy, ligesom ogsaa flere af Emigranterne nu er taget tilbage til Matagalpa, og nogle af dem er rejst til San Francisco. Da jeg stadig ikke har faaet fat paa nogle Dyr, og Bernardo ikke lader høre fra sig, faar jeg Thornø, der taler Spansk som en Indfødt, og som vi er meget glade for her i Kolonien, til at skrive et Brev for mig til Bernardo, for at faa at vide, hvad det bliver til med de lovede Dyr. Gamle Larsen og Fru Sørensen, der har bestemt sig til at forlade Landet, bestiller ligeledes om muligt 2 Dyr af Bernardo. Jeg sendte saa Brevet afsted med Philby, der efter at have været paa Ekspedition sammen med nogle af Emigranterne op ad Thumaflo den, der har sit Udspring ved Matagalpa, nylig er ankommet med Kone og Børn hertil og nu har bemægtiget sig Foreningens 4 Lastokser. Disse har hele Tiden været stærkt benyttet af Emigranterne, sidst af Aksel Holm, C. Nielsen og Seitler, der er flyttet ned til Svane. C. Nielsen er dog ikke kommet længere end til Hanbergs, hvor han ligger syg af Feber, han har paadraget sig under Transporten af sit Gods til Wiolique. Fru Thornø og Nielsen havde slaaet sig ned ved Siden af Hanberg; men da de igen var blevet ked af hinanden, og Nielsen var rejst ud af Landet, flytter Fru Thornø og Børn til Bluefields. Helmut Thornø har dog været i Rioblanco et Par Dage paa Vej til Matagalpa dels for at sælge og dels for at hente noget Bagage, og for billigere at transportere Bagagen købte han tre Okser; men en Aften, da han slap Dyrene løs paa en Græsmark ved en Hytte, forsvandt de alle 3, og han saa aldrig mere noget til dem.

Nogle Dage efter at Philby er taget til Wiolique, kommer Ernst Nilsson tilbage fra Thumaflo den, hvor han og Broderen sammen med Staalgaard, Jensen, Jul og Brødrene C. og H. Rasmussen i Forening

har købt Bernerves Ejendom i Isaque for 350 Dollars (en Handel, Johansen har ordnet for dem) og tager til Matagalpa for at telegrafere hjem til Danmark efter Penge og for at leje Lastdyr til Transporten af Bagagen, der dels laa i Matiguas og dels i Rio-blanco.

Kaj Olsen, der sammen med sin Broder arbejdede for Svane, er død af Feber. Philby, der efter en 8 Dages Forløb er vendt tilbage, er blevet Uvenner med sin Morso, en ung Mand fra Wiolique, hvorfor han og jeg bliver enige om at hjælpes ad med de 4 Dyr, vi har, og vi skal saa ialt foretage 3 Ture til Wiolique. Da Philby ikke er færdig med at pakke sammen, faar vi ikke begyndt at laste Dyrene, der har staaet bundne hele Dagen, før henimod Middag, og da yderligere det ene Dyr slaar Lasten af sig lige saa hurtigt, som vi kan binde den paa det, saa bliver det saa sent, at vi ikke kan naa Skolemesterens Hus inden Aften, og derfor opgiver vi det den Dag og løser Dyrene, for at de kan faa noget at æde.

Om Morgenen kunde vi ikke finde det ene Dyr, hvor meget vi end ledte; det var sporløst forsvundet. Formodentlig har det, da det var Søndag, villet holde Hviledag, men op ad Dagen maa det alligevel have faaet Skrupler, for henimod Middag kom det hjem igen. Jeg vilde nu have, at vi skulde nøjes med de 3 Dyr, men da Anastasius hjælper os med at læsse dem, vil Philby alligevel have det fjollede Dyr med. Vi naaede dog ikke ret langt ind i Skoven, før det slog ud med Bagbenene og vupti, der laa Bagagen. Vi blev saa enige om at lade Bæstet løbe sin Vej og bar selv Bagagen tilbage til Kolonien. Derefter drev vi afsted med de andre Dyr. Philby gaar foran og fløjter ad dem, og jeg bagefter næsten skraalende mig hæs ved at raabe efter Dyrene for at drive dem frem. Vejen gaar ustandselig op over høje Bakker, stejle Skraaninger, hvor Vejen ofte er ført i Zigzag, da den ellers var umulig at bestige, og hvor Dyrene ofte ruller ned igen, naar de omtrent er kommet op, over Træstubbe og væltede Træstammer ned gennem dybe, mudrede Kløfter, hvor vi træder i Plø-re til Livet og Dyrene synker i til Bugen og ofte sid-

der saa fast, at vi maa have Lasten af dem for at faa dem op igen. Vi maa ikke mindre end 13 Gange vade over Floder for at komme til Wiolique, deraf 11 Gange over en og samme Flod. Vi var heller ikke kommet ret langt, før det ene Dyr sad fast i en Mudderkløft, og vi maatte selv tage Lasten paa Nakken op af den værste Skrænt. Naar man skal op af en fedtet og stejl Skrænt, hvor man har nok at gøre med selv at kravle op, er det besværligt nok at skulle have en Kasse, der vejer et godt Hundrede Pund, paa Nakken, tilmed naar den er saa fedtet af Pløre, at den næsten ikke er til at røre ved, men op kom vi, og det gik saa godt et Stykke Vej igen.

Vi kom dog ikke ret langt, før det samme Dyr sad fast igen, og hvad vi end foretog os, og hvor meget vi end piskede paa det arme Dyr, sad det dog uhjælpelig fast, hvorfor vi maatte lade Lasten ligge ved Siden af Vejen og drive afsted med de andre to. Nu var vi blevet sinkede saa meget, at vi ikke naaede Skolemesterens Hus den Aften, men maatte binde Dyrene i Skoven og selv lejre os oven paa Bagagen for Natten. Saa snart det bliver lyst, vender vi tilbage med det ene Dyr for at hente Lasten fra det, der sidder fast i Vejen, og saa kommer vi henimod Middag til Skolemesterens Hus, hvor vi slipper Dyrene løse paa Potreaen. Efter at viselv har faaet noget at spise, laaner vi en Spade af Skolemesteren og gaar tilbage for muligen at faa Dyret, der stadig sidder fast i Vejen, op; men da det sidder fast i et frygteligt Lerælte, er det os umuligt hverken at grave det ud eller at faa Staver ind under det, hvorfor vi beslutter at slagte det paa Stedet. Philby skyder det saa med sin Revolver gennem Hovedet; det døde dog ikke straks, men for i samme Nu ved en sidste Kraftanstrengelse op af Pløret og kunde gaa videre. Paa Toppen af Bakken vilde jeg have, at vi skulde slagte det, men Philby vil nu have, at det skal gaa lige til Skolemesterens Hus, og som den selvkloge Mand, han er, vil han ikke lade sig overtale. I det første Pløre-Hul sad Dyret dog fast igen, og da der nu ikke er meget Liv i det, skærer vi Halsen over paa det, og staaende i Pløre til Knæerne flaar vi Hu-

den af langs Ryggen og det ene Baglaar, der vender lidt opad og putter Kødet i en Sæk, som vi i paa-kommende Tilfælde har taget med, medens Resten bliver siddende til Aadselsgribbene.

Nu er det imidlertid blevet Aften, og vi maa atter sove i Skoven. Ved Midnatstid, da det bliver maa-nelyst, forsøger vi at gaa videre, men opgiver det igen og lægger os i noget Buskads, til det bliver lyst. Op ad Dagen vender vi atter tilbage med det ene Dyr for at hente den sidste Last, der derefter bliver liggende hos Skolemesteren indtil videre, og først Onsdag Morgen kunde vi igen fortsætte Rejsen med de 2 Dyr, vi nu havde igen.

Grundet paa forskellige Genvordigheder naaede vi heller ikke i Hus den Aften, men lejrede os ved en Flod, hvor vi tøjrede Dyrene paa en Græsmark og lavede et Tag af Skræpblade, hvorunder vi tændte Baal. Fru Møller, der har stegt Bøf til os, har dog været ret karrig med det, hun har givet os med. Vi spiste det til et Maaltid og har nu ikke noget til Aften. Da Philby har en Stegepande i Bagagen, og vi har Mel og Fedt paa en Flaske, bager vi Pandekager. Mælk og Æg har vi dog ikke noget af, men derimod rigeligt af Flodvand. Vi rører saa Melet ud i et Vandfad med Hænderne, da vi ikke har nogen Slev, og bruger et Grydelaag til at vifte til Ilden med for at faa den til at brænde lidt godt, medens vi bager Pandekager.

Da jeg ikke kan sove om Natten, gaar jeg med en Lygte op i Skoven efter Brænde og bager derefter nogle flere Pandekager, for at vi kan have noget at spise om Morgenen. Ved 2-Tiden om Eftermiddagen træffer vi Don Nicolaj uden for sit Hus, da han og hans Kone er ved at gaa paa Besøg hos Naboen, der dog bor flere Timers Gang derfra. Fra Don Nicolajs Hus fører Vejen ad en stejl Skrænt ned mod Floden, og vi følger denne et Stykke. Her skrider Philbys Dyr pludselig med Bagbenene ud over Skrænten, og for at den ikke skal trille i Floden, skærer vi Buggjorden over og vælter Lasten af. Efter dette Uheld vil Philby ikke længere den Dag, da han har daarlige Fødder og ondt ved at gaa, hvor-

for vi jager Dyrene tilbage til Huset, hvor Don Nicolajs 2 Sønner paa ca. 10 Aar nu er ene hjemme. Vi nyder et Par Spejlæg og forbliver der om Natten.

Bernardo, der ikke var hjemme, da Philby sidst var her, er heller ikke hjemme denne Gang, da han er til Gilde hos Savando sammen med Don Nicolaj, hvorfor Philby, der er meget ivrig efter at komme hjem, vil have, at vi skal vende tilbage samme Dag, men da de 2 Dyr, vi har, jo umulig vedblivende kan holde ud, og Philby, denne overnervøse og hidsige Mand, hvem Vanviddet ofte lyser ud af Øjnene, og som mere end een Gang har hævet baade knyttet Næve og Mathjet imod mig, saa jeg enten maatte parere Hugget af eller skyndsomt retirere om bag et Træ, er farlig at være ene med, vil jeg ikke tilbage, før jeg har faaet fat paa nogle Dyr, og vil have, at vi skal vente, til Bernardo kommer hjem.

Hanberg, hvem vi aflægger et Besøg om Lørdagen, kom herover med første Hold Emigranter og har alt boet her i flere Maaneder. Sammen med tykke Larsen har han faaet ryddet og tilsaaet et større Areal, ligesom de har plantet Sukkerrør og gravet Brønd ved Huset. Da Skolemesteren er den nærmest boende Dansker, og Larsen og C. Nielsen, der stadig ligger syge af Feber, ikke agter at blive her, er Fru Hanberg ikke dristig ved at bo her, hvorfor Hanberg, der gerne vil have en Dansker til at bo i Nærheden, anbefaler Philby at nedsætte sig, hvor Fru Thornø er flyttet fra, nemlig hos en Enke, der bor en Times Gang herfra, og som gerne vil have en dansk Familie til at bo hos sig. Philby og jeg aflægger saa et Besøg der og træffer Enken, der er i Færd med at tilberede Middagen og trakterer os med Cacao Todea og kogte Æg, som hun laver Hakkeæg af ved at kramme dem i Stykker med Fingrene, samt hendes 2 Børn, en ca. 9-aarig Pige og en ca. 13-aarig tykmavet Dreng saa nøgen, som Vorherre har skabt ham.

Om Aftenen kommer Bernardo hjem fra Gildet hos Savando, hvor han i Henhold til mit Brev har bestilt Lastdyr til os. Don Nicolaj havde fortalt, at

Philby og jeg var her, og Søndag Formiddag kommer Savando for at tale med os, og han lovede saa at komme med de ønskede 6 Dyr (de 2 til gamle Larsen og Fru Sørensen), som han skulde have 3 Dollars for Stykket af.

Hjemturen gaar hurtigere. Søndag overnatter vi i den saakaldte Ligkiste og naaer uden Hindringer til Stedet, hvor vi slagtede det forulykkede Dyr. Aadselsgribbene har nu omtrent fortæret det og har traadt Vejen til et forfærdeligt Ælte. Vi kan ikke drive Dyrene der forbi, da de kan lugte Resterne af Studen, og vi maatte saa hugge os igennem Skoven i en Bue uden om og ankom henimod Aften til Rio blanco. Tirsdag Aften ankom Savando og hans Hjælper saa med deres Dyr. Som tidligere meddelt har jeg den meste Bagage staaende hos Lindahl; ankommet hertil har vi dog ikke tilstrækkeligt Reb, hvorfor Savando og hans Hjælper flaar Barken af nogle Træer og snor Reb af den. Da de Indfødte aldrig forhaster sig, kommer vi ikke længere den Dag, — hvad man ikke naar den éne Dag, det naar man muligvis den næste eller den næste Dag igen, det haster ikke, Livet er jo langt —, hvorfor Philby, der er her med sine 2 Dyr for at faa os til at hjælpe med at laste dem, om Aftenen gaar tilbage til Kolonien. Jeg bliver her, hvor Lindahl og hans Søn Carit nu bor ganske alene.

Fru Møller, der jo stadig opholder sig hos Skolemesteren, hvor vi overnatter, vil dog ikke med, men vil have, at Manden skal komme og hente dem. Philby, hvis ene Dyr er saa udmattet, at det ikke kan mere, faar os til at tage det andet Dyr med og gaar selv tilbage til Kolonien.

Lørdag Eftermiddag ankom vi saa til Wiolique. Da vi i de sidste Dage har spist Majsgrøden uden Sukker i Kolonien, har jeg lovet at følge med Savando hjem for at hente noget Sukker hos ham, hvorfor Morsoen driver Dyrene hjem alene, medens Savando og jeg bliver her i Wiolique til Søndag Morgen. Vi aflægger først Hanberg, der har købt et Par Høns af Savando, et Besøg og kommer efter et Par Timers Gang til Stedet, hvor Savandos Hjælper bor, og hvor der ligger 3 Huse ved Siden af hverandre. Her bli-

ver vi trakteret med en Cakaodrik, og her skal jeg have den ene Høne. Efter endnu en halv Times Gang kommer vi til Savandos Hjem, et ret stort Hus, hvor jeg træffer hans Forældre og nogle yngre Søsken, og hvor vi nyder et godt Maaltid bestaaende af Todea og Ost samt Mælk og Kaffe (det eneste Produkt, de fabrikerer af Mælken er Ost, der ligner vor hjemmelavede Knapost). Med Sukkeret i Rygsækken og begge Hønsene, som jeg har bundet Benene sammen paa med et Stykke Barksnor, for at de ikke skal løbe fra mig, under den ene Arm og en god Støttestav i den anden Haand, begiver jeg mig paa Hjemvejen. Det er dog meget vanskeligt her, hvor Kreaturerne laver saa mange Stier ind i Skoven, at finde den rette Vej, naar man ikke er stedkendt, hvorfor jeg spurgte Konen paa Stedet, hvor jeg fik den sidste Høne, om Vej, det vil sige, da jeg ikke kunde Sproget, pegede jeg over mod Skoven og sagde. asta Wiolique (til Wiolique), hvilket hun bekræftede. Jeg gik dog alligevel forkert, og saafremt Konen ikke havde været saa betænksom at sende en Dreng efter mig for at se, om jeg gik rigtigt, havde jeg maaske gaaet rundt i Skoven endnu, men da jeg først kom paa den rigtige Vej, finder jeg dog nemt tilbage, da jeg kan følge Sporene af Dyrene fra Dagen i Forvejen.

Her høres aldrig Fuglekvidder eller Sang som hjemme i Danmark, og Stilheden bliver kun afbrudt af Papegøjernes hæse Skrig og de knirkende Grene under Jaguarernes listende Trin inde i Skoven, eller naar en Giftslange engang imellem rækker Hovedet hvislende frem.

Jeg maa imidlertid have klemt den ene Høne lidt for meget, for da jeg har gaaet godt Halvvejen, opdager jeg pludselig, at den hænger saa underligt med Næbbet, og ved nærmere Undersøgelse viser det sig, at Vejret er gaaet af den, hvorfor jeg skærer Hovedet af den og binder den uden paa Rygsækken. Hen paa Eftermiddagen kommer jeg saa tilbage til Hanbergs, hvor jeg maatte beklage mit Uheld med den ene Høne. Fru Hanberg er dog saa elskværdig at bede mig blive til den næste Dag og spise Hønsekødssuppe med dem og Hanberg bemærker lunt, at den

har jeg regnet godt ud. Hanbergs har 2 Børn, en ca. 2-aarig Dreng og en 6-aarig kvik lille Pige, ved Navn Ruth, der aabenbart befinder sig godt og tumler med Dyrere, saa det er en Lyst, særlig med et Par halvstore Grise, der hedder Ole og Trine, og som hun bruger til at ride paa.

Brødrene Carlsen, hvem jeg møder paa Vejen fra Hanbergs, slæbende som smaa Æsler med Ranslen paa Nakken, vil, da de ikke har ret mange Penge tilbage, forsøge at sejle ned af Floden paa en Tømmerflaade, og jeg giver dem derfor Underretning om Flodens vanskeligste Steder.

Philby, der efter nogle Dages Forløb ankommer med Kone og Børn, flytter ind i et Hus i Sankt Løsa, i hvilket der nylig er død en Indianer, og derfor kaldes Huset „Den døde Mands Hus“. Til Trods for at Philby har gaaet Vejen før, og den kunne gaas paa to Timer, farer han vild, saa de maa overnatte ude i Skoven, og meget udmattet og forkommen ankommer de først Dagen efter.

Svane har søgt Bevilling til at lave Sprit til teknisk Brug, hvilken han dog ikke kunde faa uden at svare en større Afgift. Da han alligevel lod Bernerve brænde Sprit for sig af Sukkeret, havde Grøn og Krøldrup, der er Svanes Arvefjender, sagt til de Indfødte langs Floden, at de ikke skulde købe noget af Svane, da hans Virksomhed var ulovlig; Bernerve og hans Kammerater drak saa det hele selv, og Svane kunde ikke betale sine Arbejdere en eneste Cent.

Berendsen, hvem Johansen beskyldte for at have staaet ved Siden af Grøn paa Ø. K.s Kontor i København, da han betalte Billetterne, og som saaledes var Medvidner i Grøns Kæltringestreger, mødte Philby og jeg i Skoven paa Vej til Wivlique, efter at han havde været ved Thumafloeden, hvor han havde gjort et mislykket Forsøg paa at arrestere Grøn og Krøldrup og faa sig selv valgt til Politimester i Stedet for Garner, men han er nu meget onskabsfuldt vendt tilbage.

Efter at Svane har været i Bluefields og talt med den danske Konsul om Forholdene, erkender Grøn, at han har taget 50 Kr. for meget for hver af de 20

Billetter, og at han slet ikke har givet noget for den 21., hvorfor han og Krøldrup arresteres. Efter at Pengene er taget fra dem (disse Penge blev forøvrigt nu anvendt til at købe Fødemidler for til de af Emigranterne, der ikke selv havde noget at leve af), føres de fra Kepihuset til Svanes Ejendom, hvor der er ikke saa faa Danskere, og hvor der holdes Vagt over dem; men trods alle Foranstaltninger saa de alligevel Lejlighed til at forsvinde og lade Kotjæres sejle sig bort. Det mentes dog, at Grøn inden Visitationen havde set sit Snit til at gemme nogle af Pengene i Johansens Hængekøje, og Johansen, der var Patient, havde ogsaa godt mærket, at Grøn havde staaet og skubbet sig op af Hængekøjen, og han mente ogsaa at have set, at han havde bestukket Jens Møller, der fik Skyld for at have været dem behjælpelig med Flugten.

Dagen efter at Philby er flyttet ind i „Den døde Mands Hus“, kommer Ernst Nielson og C. Rasmussen fra Matagalpa samt gamle Larsen og Fru Sørensen, medens Thornø er ene tilbage i Colonien, hvor han vil have Købmandsforretning.

Noget senere kommer Munch og den lille Andersen fra Thumafloden sammen med Bernardo og William Phil, der tjener Guld og grønne Skove ved at sejle for Danskerne og stadig er paa Farten ned ad Floden med hver sin Pipande. Munch og Andersen er paa Vej til Moy-Moy, der er den nærmeste Telegrafstation, for at give Regeringen Meddelelse om Grøns og Krøldrups Arrestation. Munch anede ikke noget om, at Grøn og Krøldrup havde smurt Haser, og for at have dem alle tre i en Samling, faar han Philby til at flytte med ned til Thumafloden, og Svaner skulde saa betale Rejsen for ham. Philby og jeg kommer saa atter til at følges ad.

Floden skifter ofte Vandstand efter Regn- og Tørtid, og da det nu har været Tørvejr i over en Maaned, uagtet det efter de Indfødtes Udsagn skulde være Regntid paa denne Tid af Aaret, er der meget lavt Vand i Floden, og derfor er det meget besværligere at sejle nu, end sidst vi sejlede ned ad Floden. Henimod Aften kommer vi dog til William

Pihls, hvor jeg sidste Gang saa den skønne 17-aarige Theodosia. Det kniber for mange Danskere med Fodtøj, da dette raadner op i Syningen af den megen Fugtighed, og mine Støvler har i nogen Tid været utætte, men det er i alt Fald — saa længe de ikke skiller helt ad — altid en Behagelighed, da Vandet jo saa kan løbe ud igen. Nu skiller de imidlertid helt ad, saa jeg maa binde dem sammen med Sejlgarn, og da Hælen paa den ene Støvle vender helt paa Siden, kniber det med at gaa paa de slimede og glatte Sten ned over Vandfaldene.

Da vi denne Gang skal sove i Skoven en Nat, har vi Proviant med til et Par Dage, og de Indfødte fiske om Aftenen, inden vi slog Lejr i Skoven, nogle Fisk i Floden, og da Philby har en Stegepande og jeg Fedt paa en Flaske, nyder vi alle i Forening et godt Maaltid, hvorefter vi lejrer os paa nogle Sten, da dette er behageligere end paa den fugtige Jord.

De Indfødte, der er i Besiddelse af en god Lugtesans, kan Dagen efter lugte Vildsvin oppe i Skoven, og William Pihl, der har „Skyderen“ med, skyder ogsaa et Par af Dyrene.

Ved 2-Tiden om Eftermiddagen ankommer vi til Kepihuset, hvor Johansen stadig opholder sig, og hvortil Brødrene Carlsen var heldig ankommet, men de sidstnævnte var taget videre med en Pipande. Jens Møller og Valdemar Olsen, der hidtil har arbejdet for Svane, er flyttet højere op ad Floden, hvor Grøn og Krøldrup havde købt en Ejendom af gamle Selva, der af sine Landsmænd nød den tvivlsomme Ære at blive regnet for den største Løgnhals paa Floden.

Svane, der har solgt sin Ejendom til Munch, Renner, Læge Mølgaard og Aksel Holm, har en særlig Evne til at blive Uvenner med de Indfødte, og han var ogsaa en Dag blevet Uvenner med Bernardo og William Pihl. Hvad de var blevet uenige om, ved jeg ikke; men Svane havde trukket Revolveren, hvorfor Bernardo, der ellers er en saare rolig Mand, men den Dag havde faaet lidt rigeligt at drikke, med Kniven i Haanden lader Svane vide, at nok har den 10 Skud i sin Revolver, men han har 10,000 i sin

Kniv, og Svane, der vil til Matagalpa, tør saa ikke sejle alene med dem, men faar Seitler til at følge med.

De fleste af Kvinderne her staar ikke tilbage for Mændene i at ryge og drikke; saaledes tænder den gamle Kone her i Kepihuset hver Aften sin Shagpipe.

Læge Mølgaard og Aksel Holm, der agter at flytte til Thumarin, hvor Mølgaard vil nedsætte sig som praktiserende Læge med Aksel Holm som Assistent, sælger deres Part af Ejendommen til Johansen for 100 Dollars, uagtet de selv har givet 200 Dollars for den.

Efter at Munch og Andersen er vendt tilbage, er vi elleve Mennesker, der bor her: Johansen, Munch, Renner, Andersen, Aksel Holm, Bill, Philbys og deres 2 Drenges paa henholdsvis 5 og 7 Aar og jeg. Fru Philby laver Mad, vi andre rydder Skov og lever som Vegetarianere af Majsgrød Morgen og Aften og kogte Bananer og Bønner til Middag. Her er en halv Snes Kreaturer, men kun en Malkeko, hvis Kalv vi binder inde ved Siden af os om Natten. Kaffe høster vi selv, men da vi ikke har nogen Maskine til at afskalle Bønnerne paa, lægger vi dem i Blød i et Trætrug og støder dem med en Stang for at faa den røde Skal af, i hvilken de er indkapslede, hvorefter vi skyller dem i Floden; efter at have gjort dette er der dog alligevel en Hinde om hver Kaffebønne, og denne maa vi pille af med Fingrene. Det er et sent Arbejde; men da det er rart at faa en Kop Kaffe, sidder vi alle om Aftenen og piller Kaffebønner, og til Gengæld faar vi saa ogsaa en god Kop Kaffe. Majsens maler vi paa en Haandmølle, hvorimod de Indfødte maler den paa en flad Sten. Sukker har vi heller ingen Mangel paa, da her, som alt meddelt, er en større Plantage med Sukkerrør, og disse Rør kan i en Menneskealder vedblive at give Afgrøde; man hugger Rørene af ved Jorden, og de gror saa igen. Her findes dog ingen Sukkerrefinaderi, men Saften presses af i en Sukkerpresser bestaaende af 3 Valser, som vi er 2 Mand til at trække. Bagefter koger vi Saften i en flad Kedel, til den bliver en tyk Sirup, og endelig hælder vi den op i nogle Træfor-

me, hvorved vi faar nogle mørke Stykker Sukker. Til eget Brug nøjes vi dog gerne med at koge det til en passende Sirup.

Jeg maa indrømme, at jeg først lærte Johansen, hvem jeg maa karakterisere som det mest ondskabsfulde Menneske, jeg endnu har truffet, rigtig at kende, efter at jeg havde været i Rioblanco efter Bagagen, og da jeg ikke kan faa Part i Ejendommen, vil jeg ikke slide mine sidste Klæder op for Johansen for kun at faa Føden, som vi for saa vidt ogsaa maa skaffe til Johansen. Jeg fortryder, at jeg ikke blev oppe hos Hanberg, der efter at Larsen og C. Nielsen er taget derfra, gerne ville have en Kompagnon, hvorfor jeg skriver et Brev til ham derom, og dette sender jeg med Philby og Jens Møller, der en tre Ugers Tid før Jul tager tilbage til Rioblanco, Philby for at sælge noget i Matagalpa, Jens Møller for at hente Kone og Børn, der stadig opholder sig hos Skolemesteren.

Lidt efter at Philby og Jens Møller er gaaet ad Skovstien til Kepihuset, og før vi endnu er blevet færdig med at spise vor Morgengrød, kommer Bernardo fra Floden med Aviser og nogle Breve (vel nok den eneste Post, der er kommet herop i Londet), og deriblandt er der et Brev fra Svane, hvori han meddeler, at Seitler og han havde fundet Lærer Wind liggende myrdet udenfor sin Hytte, ligefrem halshugget af Indianeren, af hvem han havde købt Hytten, og Fru Møller var dødelig saaret af 15—16 Mathjethug. Seitler var blevet tilbage, medens Svane var taget videre for at telegraferere efter en Læge; han vidste dog ikke, om der kom nogen, hvorfor han anmodede Mølgaard om at komme derop sammen med Jens Møller; men Mølgaard er taget til Thumarin, der er adskillige Dages Rejse herfra.

Det er umuligt at beskrive, hvilket Indtryk denne uhyggelige Meddelelse gjorde paa os. At det netop skulde gaa ud over denne sjældne flinke og gæstfrie Mand, som Wind var, og som alle, der kendte ham, omtalte med Sympati, og Fru Møller, der i 5 rædselsfulde Dage laa lemlæstet og hjælpeløs i Sengen uden at ane, om der kom nogen, som kunde bringe

Hjælp, medens hendes 2 smaa Børn gik der ganske alene. Liget af Skolemesteren, som Aadselgribbene allerede havde begyndt at fortære, laa udenfor Døren med Hovedet omtrent skilt fra Kroppen, og det stank, saa de daarlig kunde trække Vejret.

Grøn og Krøldrup, der tilfældig havde faaet at vide, at Svane var den første, der var kommet til Winds Hytte efter Mordet, udspreder efter at være kommet til Matagalpa det Rygte, at det var Svane, der havde dræbt Wind, hvorfor Svane da ogsaa blev arresteret; men det varede dog ikke længe, før de maatte lade Beskyldningen falde, hvorefter Grøn og Krøldrup og Garner, der ligeledes opholdt sig i Matagalpa, alle blev arresteret og sad i Kachotten i længere Tid.

Rener og Andersen, der er Kammerater og fine Venner, men som grundet paa deres forskellige Størrelse kaldes „Fyrtaarnet“ og „Bivognen“, rejser, da Andersen ikke har nogen Part i Ejendommen, og Johansen ikke vil give noget for Arbejdet, sammen med Aksel Holm til Bluefields.

Johansen, der ikke er fri for at gaa i Barndom, vil sammen med Munck, der er cand. polyt. og kalder sig Ingeniør, have Koncession paa at samle Gummi, men da de Indfødte ikke vil være med, fordi Gummitræerne staar for spredte og utilgængelige, og der er for lav Pris paa Raagummi, opgiver de det igen og vil saa i Stedet for have Koncession paa at bygge en Bane gennem hele Landet. Banen skulde drives ved Elektricitet fra et Elektricitetsværk, der skulde bygges ved Wiolique-Vandfaldet, ligesom der ogsaa skulde anlægges en moderne Havn ved Prince Pulca. Disse Planer er saa store, at de ligesom Krøldrups løber op i rene Luftkasteller, og for at realisere dem vilde de til Danmark og tegne Kapital. Munck er som 22-aarig ung Mand begejstret for alle Johansens Planer.

Efter at det har været Regnvejr oppe i Bjergene, stiger Floderne her ofte 10—12 Meter paa en Nat, hvorfor Husene altid ligger oppe paa Toppen af Bakkerne. Munck, der er en gæv Skytte, var Juleaftensdag ude med Bøssen for at skaffe lidt Julemad.

Det eneste Udbytte, han fik, var en Del Kramsfugle — det smager da af Fugl, sagde Kællingen, hun kogte Suppe paa en Skaderede — og vi fik ogsaa lidt Suppe til vore Bønner til Juleaftens-Nadveren. Den eneste Delikatesse, vi fik i Helligdagene, var Klatkager, der blev bagt af halvt Majs og halvt Hvedemel. Til Nytaar havde vi ikke engang nogle Appelsiner, da der pludselig en Dag kom store Skarer af Kramsfugle og aad dem allesammen.

Philby ældste Dreng, der i en Maanedstid havde ligget syg af samme Sygdom, som de Indfødte fra Rio-blanco beskrev fra Lacrus, døde 2. Juledag, og vi begravede ham 3. Juledag. Vi lavede en Baare af Bambus, og Moderen dækkede ham selv til, hvorefter vi bar ham ud under et Træ i Udkanten af Skoven, hvor vi syntes, at der kunde blive en passende Begravelsesplads. Den stakkels Moder, der kom herover og traf sin Mand sindssyg og uden Eksistensmidler og nu mistede den ældste af sine Børn, bar dog trods alt sin Skæbne med beundringsværdig Tapperhed og staar nu, efter at jeg har kastet Graven til, alene tilbage med sin lille Dreng og bad en Bøn for det døde Barn.

Hanberg, der var kommet saa godt i Gang, vil rejse fra Stedet og sælger sine Kreaturer til Bernardo og William Pihl, for at de kan sejle dem derfra, da Fru Hanberg efter Mordet paa Lærer Wind ikke turde være der mere. De har nu i ca. 8 Dage boet i Kepihuset, men da jeg en af Juledagene kom for at besøge dem, var de rejst videre til Bluefields.

Bill rejser ligeledes efter Nytaar med en af de Indfødte, der skulde til Lacrus med Majs, men da han ikke kunde betale for Rejsen, satte han et Gevær, som han skulde aflevere til Aksel Holm, i Pant derfor. Da Ammunitionen er dyr herovre, havde Johansen og Munck regnet ud, at det var billigere at slagte en Høne til Nytaarsaften end at gaa paa Jagt.

Efter at Bill er rejst, er jeg saa at sige den eneste, der arbejder, da Munck ikke bestiller ret meget, og Johansen har nok at gøre med at ryge sin Pibe og give Ondskabsfuldheder fra sig. Da Johansen bliver mig for grovkornet, lejer jeg Kjotjæres til at

sejle mig ned til Isaque, hvor de 7 Danske har bosat, for om muligt at gaa i Kompagni med dem eller eventuelt at rejse hjem.

Ved Ankomsten hertil erfarede jeg, at Henning Nielson, der i 3 Dage havde ligget syg af Feber, havde skudt sig med en Revolver. Holgersen, der ikke var med i Købet af Ejendommen, men som havde arbejdet her, har i længere Tid ligget syg af Feber, men var dog nu i Bedring. Man havde ellers aftalt, hvor han skulde begraves, naar han var død, men nu maatte man saa begrave Nielson der. Brødrene Rasmussen er ligeledes sengeliggende og medtagne af Feber. Ernst Nielson, der efter Broderens Død ikke vil blive her, har sammen med Holgersen besluttet at rejse hjem, og Brødrene Rasmussen, Jul, Staalgaard og Jensen har alle skrevet hjem efter Penge til at rejse op til Staterne for, men de skal dog blive her en 3 Maaneders Tid, til Hjælpen kommer.

Jeg beslutter nu at rejse med Holgersen og Nielson hjem, medens jeg endnu har saa mange Penge, at jeg kan komme ned til Kysten, og vi bestiller saa Bernerve, der nu bor i Sankt Pedro de Nordre, til at sejle os til Lacrus, hvilket vi skal give 15 Dollars for hver.

Hvis jeg ikke havde været saa uheldig at træffe Johansen, havde jeg i Tide set mig om efter en anden Kompagnon, men nu har jeg intet Valg, for blive alene her tilbage, hvor der er Dagsrejser til nærmeste Nabo, og hvor man ikke har andre Omgivelser end Skov, Skov og atter Skov, betakker jeg mig for. Denne frygtelige Skovensomhed gør Folk, der kommer fra civiliserede Egne, vanvittige, men naar der engang kommer Samfærdselsmidler i dette meget frugtbare og af herligt Solskin begunstigede Land, der i Udstrækning er 5 Gange saa stort som Danmark, og som har det behageligste Klima, som tænkes kan, hverken for varmt eller koldt, vil det kunde give Udkommet til mange Mennesker.

Holgersen og Nielson er man ikke ked af at blive af med, men mig vilde de gerne beholde, da jeg er den eneste, der ikke er Patient. Huset her er beliggende paa en stejl Skrænt, hvor en Biflod løber ud

i Thumafloeden. En Dag var Staalgaard, Jul og jeg sejlet ned af Floden for at hente Bananer og Sukkerrør; det gik let nok at komme ned, men det var ikke saa let at komme op ad Floden, for medens der ved Johansens Hus ikke var stærkere Strøm, end at vi kunde sidde ned og ro, maa vi her stage os frem mod Strømmen langs Siden af Floden. Medens Staalgaard sidder agterude og dirigerer, staar Jul i Midten af Pipanden og jeg ude i Forstavnen. Dette er uvant Arbejde, og da Baaden vipper som en Nødde-skal ved den mindste Bevægelse, kniber det med at holde Balancen. Til alt Held kommer de 3 unge Mennesker, der skal sejle os til Lacrus med Pipanden fra Bernerve op ad Floden, og da de ser, hvor daarlige Søfolk, vi er, tager de os paa Slæb hjem.

Thumafloeden, der lidt Nord for Sankt Pedro de Nordre løber ud i Rio Grande, er langt vanskeligere at sejle paa end Wiolique-Floden, da der er stærkere Strøm og adskillige Vandfald at passere, hvor Baaden kun lige kan smutte mellem Stenene, og hvor Skum og Sprøjt staar op over den. Det er dog baade en interessant og rask Sejlur, men aldeles ikke ufarlig, og kun den, der fra Barnsben er vant dertil, kan færdes i Floden, da den mindste Paasejling vil kæn-tre Baaden. For at lette den over de værste Steder maa jeg og 2 Indfødte, der ligeledes er med som Passagerer, ofte gaa lange Strækninger, medens Holgersen og Nielson, der begge er Patienter, faar Lov til at blive i Baaden. Da jeg nu ikke har andet Fodtøj end et Par lange Støvler, og vi efter at have gaaet et Stykke gennem Skoven er vadet over en Flod, sætter jeg mig paa en Sten for at hælde Vandet af Støvlerne. Herved kommer jeg lidt bagefter de Indfødte, og da Stien netop der delte sig i to, vidste jeg ikke, hvilken af dem jeg skulde følge. Jeg udstødte saa et saakaldt Skov-Hyl, der heldigvis straks blev besvaret af de Indfødte, saa jeg kunde høre, i hvilken Retning jeg skulde gaa.

Efter 3 Dages Sejlads ankommer vi en Aften i Maaneskin til Lacrus, hvor Cnyamel Fruit Kompany har Bananplantager paa begge Sider af Floden. Der er en halv Snes Handlende og et Hotel, der dog ikke

fortjener at kaldes Hotel, da det er en Hytte ligesom de andre oppe i Landet med Tag af Palmeblade og et Skelet af Bambus til Væg. Et Par store Døre fører ud til Gaden i Stedet for Vinduer. Fra Skænkestuen, der er et stort aflangt Rum med Bræddegulv i den ene Halvdel og Jordgulv i den anden, kommer man ind i et tilstødende Rum, der baade er Spisestue og Køkken. Der staar et langt Bord langs den ene Væg og et Komfur ved den modsatte Væg. For Enden af Bordet er der et mindre Aflukke, hvor Køkken har sit Sovested, og til Venstre herfor findes Hotellets eneste Gæsteværelse, et tomt Rum med en Lem i den ene Væg i Stedet for Vindue. Medens Hytterne oppe i Landet efter Omstændighederne blev holdt godt rene, kan dette ikke paastaas om Hotellet her. Der flyttede en Familie ud, da vi kom, hvorfor Værten med en Kost fejede lidt af det værste Skidt ud, saa var der gjort Hovedrengøring.

Nielson havde en Hængekøje, men Holgersen og jeg maatte ligge paa Gulvet. Her boede vi i 6 Dage og betalte hver 50 Cent om Dagen derfor. Da Væggen til Skænkestuen, hvor der danses og er et syndigt Hus til langt ud paa Natten, ikke er tættere, end at man mange Steder kan stikke en Haand igennem den, er det særlig for mine 2 syge Kammerater et uhyggeligt Opholdssted.

Måden er upaaklagelig, hvad Prisen ganske vist ogsaa er, men med nogen Sparsommelighed kan man dog leve for en Dollars om Dagen foruden Logiet.

En Dag, da jeg gik og spadserede langs Floden, møder jeg pludselig min gode Ven, Savando fra Wio-lique, der sammen med et Par andre Indfødte var en Sviptur hernede og havde slaaet Lejr ved Floden. Han spørger, om jeg er ved at forlade Landet, hvilket jeg bekræfter, men da vi ikke kan føre nogen egentlig Samtale, skilles vi dog hurtigt igen.

Hotellet ejes af et Par unge Folk, der er Spaniere og som har 2 smaa Børn, en ca. 3-aarig Dreng og en ca. 4-aarig Pige, der enten kun var klædt i en kort Kjole eller Bluse eller gik helt nøgen, hvilket jo var nemt for Barnepigen. Naar de blev trængende,

lod de blot Vandet løbe paa Gulvet, hvor de stod, og en Dag, vi alle tre sad derinde; havde den lille Pige, som gik lige indenfor Døren, formodentlig faaet ondt i Maven, for pludselig besørgede hun paa Gulvet. Det var antagelig kun, fordi vi tilfældig saa derpaa, at Moderen tog en Kost og fejede lidt Jord henover Barnets Eskremitter; ellers lod man det ligge, saa De kan tænke Dem vor Glæde den Dag, da Damperen lagde til, og vi kunde komme fra dette gyselige Svineri til om ikke just europæiske, saa dog nogenlunde menneskelige Forhold.

Cnyamel Fruit Kompany, der har Bananplanter langs hele Kysten og saa langt op af Floden, der kan sejles med Motorbaad, har Baadefart til Bluefields og New Orleans. Damperen afgik herfra ved 6-Tiden om Aftenen og ankom til Bluefields ved Midnatstid den paafølgende Aften. Holgersen, der endnu er medtaget af Feber og lider af Blodmangel, kom straks ved Ankomsten til Bluefields paa Hospitalet. Nielson og jeg boede paa et Hotel, hvor vi fra Altanen havde en herlig Udsigt over Byen og Havet.

Hvilken Behagelighed igen at sove i en Seng, og hvilken Følelse af Veltilfredshed ved atter at gaa ordentlig klædt. Vi spiser dog i Kineserboderne, da dette er billigere end paa Hotellet, og ingen kan jo lave Mad som en Kineser; vi kunde saa leve for 1 Dollars om Dagen.

Vi træffer her Gulddirektøren, der tilbyder Nielson, der i 8 Aar har været i Staterne og taler Engelsk ligesaa godt som Dansk, Plads ved Guldkompagniet, men da dette ligger uden for al Civilisation, og man for at komme derop først skal sejle 11 Dage i Pipande og dernæst ride gennem Urskove i 16 Dage, vil Nielson, der har besluttet at rejse hjem til Danmark, ikke modtage Tilbudet.

Her findes flere pæne Forretninger, men ligesom i Lacrus er saa godt som alle Forretningsfolkene Kinesere, hvoraf de fleste gaar med deres klaprende Trætøfler i Stedet for Sko. Gaderne her er ligesom alle andre Steder i Landet kun opkørte Jordveje, men her findes dog Fortove og den eneste Bil, jeg har set i hele Landet, en Lastbil, kører med Kæde om det

ene Hjul for at kunne komme op af Pløre-Hullerne. En hylende Neger, som jeg møder hver Dag, gaar frem og tilbage paa Gaderne.

Fru Thornø bor endnu her i Byen, medens Nielsen er rejst ud af Landet. Helmuth Thornø har faaet Arbejde ved Havnen med at losse Bananer, men Cnyamel Fruit Kompany, der saa godt som udelukkende anvender sort Arbejdskraft, vil ikke have flere Danske blandt de sorte, og de første Danske, der hørte om Arbejde i Lacrus, sejlede de gratis til Bluefields for at blive af med dem.

Vi boede her i 10 Dage og var selvfølgelig ude at se til Holgersen paa Hospitalet, der ligger lidt uden for Byen. Det er et meget primitivt Træhus med et daarligt og forlappet Bræddegulv. Sengene var gode nok, men der var ikke Tale om at komme i Bad. Udenfor under et Tag var der nogle Vaskekummer, hvor de, som kunde og vilde, havde Lov til at gaa ud og vaske sig. Til Drikke- og Spiseskaal bruger Patienterne en — gammel Konservesdaase og en anden do. til Uringlas. Jeg havde nok set, at Negrene paa Skibene altid brugte en Konservesdaase til at spise og drikke af, men jeg havde aldrig tænkt mig, at de her paa et Hospital, hvor der dog er baade hvide og farvede Mennesker, vilde byde Patienterne sligt.

Fru Sørensen, der formodentlig ikke er rigtig dristig ved at komme hjem til Manden igen, har taget Plads hos en svensk Læge her i Byen og aflægger os en Dag et Besøg paa Hotellet. Hun er tilsyneladende godt tilfreds med Pladsen og begynder nu ogsaa at kunne forstaa lidt af Sproget.

En Dag først i Februar gik vi ombord i Dampren til New Orleans, Nielson som Passager, jeg som Matros. Her er ikke Havn inde ved Byen, men Skibene lægger til ude ved Baren ved en Ø lidt ude i Bugten; man bliver sejlet derud i en Motorpram.

Jeg har aldrig været med til noget lignende. Ad en smal Havnemole kom vi ud til Prammen, der er overfyldt, et Gudsunder, at de ikke puffede hverandre i Vandet, naar de skulde passere hinanden med Kufferter. Nielsen og jeg havde placeret os oven paa Taget mellem Kufferter og Kasser; andre stod paa

Kanten af Prammen holdende sig fast i Rælingen eller hvorsomhelst de kunde hænge fast — vil I med, saa — hæng paa.—

Efter 5 Dages Rejse ankom vi til New Orleans, hvorfra Nielson tog videre med Toget til New York, og jeg, da Skibet ved Ankomsten hertil lagde op, boede et Par Dage. Derefter kom jeg med et af Selskabets andre Skibe, hvor jeg traf Bill, der alt havde sejlet i nogen Tid. Bossen (Baadsmanden), der er Græker og en gemytlig Svend af en gammel Søluk, fortæller flere morsomme Sømmandshistorier fra sit Liv paa Søen. Her er et Par af dem, der vidner om Søfolks Opfattelse af Djævlen i hine Tider; de ansaa ham ganske vist som en farlig og mægtig Person, men mente, at han kun var udrustet med forbavsende lidt Fiffighed, naar det gjaldt om at hamle op med et kløgtigt Menneske.

I sine yngre Dage sejlede han med en Skipper, der ved Lejlighed havde en fæl Langtur ude paa Vandene. Hver Gang han satte Sejl for at vende Næsen hjem, fik han en pibende Modvind. Det endte med, at han ved en saadan Lejlighed tabte al Besindelse og skreg: „Er der da ikke en eneste mellem Himmel og Jord, der kan hjælpe mig hjem?“, og i det samme stod Skram foran ham paa Dækket og grinede. „Jeg skal skaffe dig hjem paa et eneste Døgn.“ „Hm., men hvad skal Du have for det?“ „Din Sjæl“. „Det var ellers noget dyrt. Hm. men saa skal Du ogsaa gøre alt det Arbejde, jeg forlanger af dig“. Det lovede Skram, og saa gik det med rygende Fart hjemad, medens den Onde passede baade Sejl og Ror. Helt ind i New Orleans' Havn saa Skummet stod omkring dem. Saa skreg Skipperen. „Lad Ankeret falde, tag ved og hold i Enden af Kjættingen.“ Det gjorde Skram, men Skuden havde saadan en Fart paa, at han ikke orkede at holde fast, men for paa Hovedet gennem Krydset og plask ud i Vandet. „Good-bye med dig“, vrælede Skipperen efter ham, „og Tak for Hjælpen, nu ligger Du godt for Anker.“

En anden Gang sejlede han med en Kaptajn Vilson, der i Galvaston blev angageret af en lang, vindtør skeløjet, sortsmudset Rad med en Næse saa stor som

en Vandmelon. Han lugtede som en røget Skinke og saa fordømt hæslig ud. Alle Vegne, hvor det smukke Skib lagde til, dukkede denne mærkelige Reder op, og det viste sig, at Akkorden med Kaptajnen gik ud paa, at hvis Skibet aldrig led Overlast, skulde Fanden have Sjælen. Altid var det herligt Vejr, og først paa den syvende Rejse var de saa heldige at faa en frygtelig Storm over sig. Fanden sad oppe i Masterne og holdt krampagtig fast paa dem, medens de krummede sig for Orkanen. Saa kom der en Søl, rutsch, saa gik Klyverbommen, og den tog alle Bramstængerne med sig og — Fanden. Ikke desto mindre forskrev Kaptejnen sig endnu en Gang, og paany forløb alle Farter paa det mest glimrende, og da de endelig kom ind i Galvastons Havn igen, sad Rederen i egen Person i en Havnebaad og roede hen til dem. Fanden maa have en særlig Angst for Ankeret (det er vel Korsformen det gælder), for ogsaa denne Gang skelede han og sagde: „Hvad skal denne Indretning til?“ „Til at stoppe Farten med, naar vi nu løber ind“. Og da Ankeret lidt efter for ud, rev det Kjettingen med sig gennem Krydset, saa Ilden flammede. Skram greb efter den løbende Kæde (han vilde have alt med) og borede Kløerne ind i dens Led for at stoppe den. Jo pyt! I samme Nu var han slæbt hen til Krydset — et Hyl, en blaa Flamme, et Svup, som naar Proppen springer af en Flaske, og — gennem Hullet maatte han og over Bord. Agter ude sydede Vandet, som naar man stikker et gloende Jern deri, og i Dæksplankerne, ja selv i Jernkrydset, stod der Mærker af Djævelens Kløer. „Ham slap vi for godt Køb“, sagde Kaptajnen.

En Gang havde de faaet en ny Kok, men selv om han var Neger, fandt de dog, at han saa lidt vel rigelig beskidt ud, hvorfor de hev Tøjet af ham og begyndte at skruppe paa ham. En Mand stod med Spuleslangen, medens to Mand bearbejdede ham med Skrupkoste og Skurepulver. Da de havde skruppet i 2 Timer, fandt de et Sæt Tøj til.

En anden Gang var de kommet op til Alaska for at hente Guldgravere hjem, og Kaptajnen, der i flere Aar havde sejlet paa Syden, paadrog sig en hef-

tig Forkølelse, som imidlertid hurtigt gjorde det af med ham. Inden sin Død havde han bestemt, at hans Lig skulde brændes; men hvem tænker sig Ligfunktionærernes Rædsel, da de, efter at Liget havde brændt den sædvanlige Tid i Ovnen, aabner Døren, og en Stemme brøler dem i Møde: „Luk Døren! Det er dog Pokker til Træk!“

Valdemar Olsen, der har faaet sendt Penge hjemme fra, er, efter at vi atter har været i Bluefields, med som Passagerer, hvorimod Holgersen, der nu er udskrevet fra Hospitalet og gerne vilde have Hyre, maa blive tilbage; men han kom dog med et senere Skib. Ved Ankomsten til New Orleans blev Bill og jeg dog fyret begge to. Her traf vi Henry Møller, der havde faaet Arbejde som Typograf, og en Maskinarbejder Jensen, der ligeledes havde været i Nicaragua, men nu havde Arbejde paa Fords Fabriker, hvor Valdemar Olsen, der er Gørtler ogsaa søgte Arbejde, men han blev dog ikke antaget, da han ikke kunde Spor af Engelsk. Af Henry Møller erfarede jeg, at C. Nielsen, gamle Larsen og tykke Larsen alle tre havde faaet Hyre paa en dansk Damper og var vendt hjem til Danmark. Madsen havde ligeledes haft Hyre fra Bluefields, men da han var Patient og var saa medtaget, at Søfolkene ikke troede, at han kunde komme levende hjem, var han i New Orleans blevet losset over i en dansk Damper og var kommen hjem inden Jul.

Her i New Orleans boede jeg en halv Snes Dage, men kunde ikke opdrive Arbejde, og da jeg tilsidst kun havde 2 Cent paa Lommen, tager jeg Hyre paa en dansk Damper som Kullempær.

Ved min Hjemkomst til København midt i April erfarede jeg, at H. Rasmussen er død i Isaque, medens Broderen senere er taget op til Staterne, hvorimod Staalgaard og Jensen har bosat sig i Nærheden af Bluefields, hvor Hanberg ligeledes har Jord, og er godt tilfreds, medens Jul er taget hjem til Danmark.

Munch, der netop sammen med Johansen laa i Forhandling med den nicaraguanske Regering om Koncession paa Baneanlægget, er den 25. Juli 1924 af gaaet ved Døden af Malaria.

Lindhahl og Seitler er efter Mordet paa Lærer Wind flyttet til Matiguas, hvor de havde købt et Stykke Jord og drev Svineavl. Seitler er dog senere taget til San Francisco.

I Foraaret 1925 indløb der til Fru Lindahl, som var blevet hjemme med de to Børn, et Brev fra Sønnen Carit i Nicaragua, hvori denne meddeler, at Faderen var død af Tropefeber, og den 13-aarige Dreng er saaledes ladet ene tilbage i det uciviliserede Land. I et senere Brev meddeler han dog, at han bor hos en Millionær, der har en større Landejendom, og har det godt, og han længes ikke saa stærkt efter at komme hjem. Nicaragua var meget morsommere en Danmark.

Grøn, der endnu ikke har lagt sine Rævestreger tilside, tilbyder Carit at være ham behjælpelig med at sælge sine Ting (der kunde jo altid være noget at „hale“); men Carit, som nu taler Sproget fuldkomment, ønsker ikke Grøns Assistance, han skal nok selv sælge sine Ting.

De politiske Forhold i Nicaragua kan passende illustreres af følgende, som jeg læste i en Avis, og som jeg tror ikke er helt usandfærdigt:

„De politiske Forhold i Nicaragua er ikke nær saa udviklede som i de europæiske Lande“, skriver Vends. Tid. „Der gaar man efter meget mere klare og enkle Linier, hvilket nedenstaaende Beretning, om hvorledes det sidste Regeringsskifte foregik, er et udmærket Eksempel paa: Republikken fik for ikke saa forfærdelig længe siden, hvad man der kalder en liberal Regering, og det syntes det konservative Parti naturligvis ikke saa godt om, hvorfor man søgte at styrte Ministeriet. Forleden Aften var der stor Fest i Hovedstadens fineste Klub, og heri deltog alle politiske Spidser, bl. a. ogsaa Ministrene. Midt under Festen marcherede 100 Mand, bevæbnede med Revolvere, ind i Festsalen, plukkede alle Ministrene og Lederne af Regeringspartiet ud af Forsamlingen, førte dem med sig til Fæstningen og overantvortede dem til Kommandanten, der var en solid konservativ Mand. Dagen derpaa havde Oppositionens Ledere en fortrolig Samtale med Præsidenten, og derpaa ud-

sendtes en officiel Meddelelse om, at en konservativ Regering havde overtaget Styret."

Tapetserer G. Andersen, København, hos hvem jeg en Aften i Efteraaret 1925 traf Holgersen og Valdemar Olsen, der nu begge arbejder i København, har modtaget et Brev fra en af Emigranterne, L. Frederiksen, der efter at han har været $1\frac{1}{2}$ Aars Tid i San Francisco, atter er vendt tilbage til Nicaragua og nu bor i Managua. Han fortæller om sig selv, at han nu har i Sinde at købe et Stykke Jord for at dyrke Havesager, hvilke betaales godt. Efter at have nævnt, at to Revolutioner har kostet et halvt Hundrede Mennesker Livet, men blandt dem ingen Udlændinge, anfører han — nærmest i Forbigaaende — at ogsaa et Par Jordskælv har foruroliget Sindene. Om sine Landsmænd derovre fortæller han bl. a., at Berendsen bor her i Managua og har oparbejdet sig et lille godt Bageri, og det skønt han ikke havde Kendskab til Bagning, da han drog hjemme fra. Han laver sig uden Tvivl ca. 2000 Dollars Netto om Aaret. Han har forresten lige lejet sig en ny Butik for to Aar lige ved Torvehallen. Lejen er 50 Dollars om Maaneden. Grøn (den eneste af Lederne, som blev derovre) driver Bagerforretning i Matagalpa. Arsenik Nielsen er oppe hos Smith paa hans Farm ved Moy-Moy og har været der i 2 Aar. Jens Møller bor ligeledes i Matagalpa og arbejder paa en Kaffefarm. Lykkeberg bor samme Sted. Den gamle Thornø er i Bluefields, hvor der skal være et Par Danskere, som arbejder ved Guldminen. Nielsen med de 8 Børn bor ved en Station mellem Managua og Leon. Da jeg sidst talte med ham, var de alle raske, og han selv sagde, at det gik godt fremad med Plantagen.

Philby, der taler Engelsk, arbejder ved et Savskæreri i Bluefields.

Krøldrup og Garner skulde begge være vendt hjem til Danmark, og Krøldrup skulde være Grosse-
rer i et eller andet.

Ved sin Udnyttelsespolitik overfor sine Landsmænd har Johansen, der efter Munchs Død er vendt

hjem, saaledes kun formaet at lave Ris til sin egen Bag.

Ledelsen maa ved sin forbryderiske Færd overfor Emigranterne siges at være den egentlige Aarsag til Mordet paa Lærer Wind og Fru Møller; den sidstnævnte slap ganske vist fra det med Livet, men hun er dog Invalid for Livstid.

Det eneste, jeg for mit Vedkommende beklager, er, at jeg ikke har ført Dagbog, og at jeg ikke har haft et Fotografiapparat med, da jeg i saadant Tilfælde kunne have forsynet Bogen med interessante Billeder og faaet adskillige Tildragelser med, som jeg nu har glemt.

I „Politiken“ for 21. April 1926 læser jeg følgende:

UDVANDRERTRAGEDIEN PAA MATAGALPA-SLETTEN

CARIT LINDAHL KOMMET HJEM

Hvor er den Forfatter, som har sagt de sande Ord, at Virkeligheden skriver langt bedre Romaner, end Digterne formaar? Lever han, burde Skæbnen have forundt ham at være til Stede i en af Vesterbros Sidedager i Gaar i en lille Fjerdesals-Lejlighed.

Her sad tre Drengene rundt om et Bord, ivrigt fordybede. Den ældste af dem i Færd med at udbedre Skaden paa den yngstes Lokomotiv.

Da træder Moderen ind ad Døren. Hun har været paa Indkøb. Et Øjeblik staar hun fuldstændig lammet — et Øjeblik, og saa griber hun den ældste Dreng og slutter ham til sig næsten uden at vide hvordan.

Det var *Carit*, Drengen, der blev ladt ene tilbage paa Matagalpa-Sletten, og hans Moder, som saa hverdagsagtigt genfandt hinanden

Carit Lindahl er endnu ikke fyldt 14 Aar, men hans Oplevelser tæller Alderen mange Gange op. Vore Læsere vil huske hans Historie.

Sammen med sin Fader, fhv. Hotelejer *Lindahl*, forlod han Danmark for at deltage i den ulykkelige Fællesudvandring til Nicaragua. For næsten et Aar siden døde Hotelejer *Lindahl*, der havde købt Jord og en Hytte paa Matagalpa-Sletten, og Drengen var nu helt overladt til sig selv. Et Par Danskere, der boede nogle Dages Rejse derfra, søgte at narre Jorden fra *Carit*, men der er aabenbart Tømmer i Drengen. Han klarede sig baade fri af sine slyngelagtige Landsmænd og ud af andre Genvordigheder. Han lærte at padle en Kano og at bruge en Bøsse, at dyrke Sukker og høste Majs. Sin største Vanskelighed mødte han, da den indfødte Præst absolut vilde sætte ham i Præstelære. Saa skrev *Carit* og bad om at maatte komme hjem. Udenrigsministeriet traadte til, og i Gaar arriverede Drengen, over Bluefields—New Orleans—New York og efter en Rejse paa ikke mindre end 118 Dage.

Tretten Aar er Purken ... ikke større end at han med Held kan gemme sig i Peter Freuchens Skæg.

Det københavnske har han imidlertid ikke sat til i Nicaragua. Spørger man ham, hvad han synes om Indianerne, svarer han.

— *Det er no'ne væ're Skvadderho'eder!*
